

ΧΡΥΣΟΒΟΥΛΛΟΙ ΛΟΓΟΙ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΩ ΙΕΡΑΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ, ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΔΟΧΕΙΑΡΙΟΥ

Ἐπὶ Τουρκοκρατίας τὰ ἀρχεῖα τῶν Μονῶν τοῦ Ἁθῶ ἦσαν ἀπρόσιτα εἰς ξένους καὶ ἡμετέρους ἐκ φόβου μὴ πάθωσι καὶ ταῦτα τὰς συλήσεις, ὡς ὑπέστησαν καὶ αἱ βιβλιοθήκαι κατὰ διαφόρους ἐποχάς.

Ἐπετρέπετο δὲ μόνον οὐχὶ ἡ ἀναδίφησης, ἀλλ' ἡ παράδοσις καὶ ἀντιγραφὴ ὄρισμένων ἐγγράφων εἰς ἐπισήμους λογίους, ἔχοντας εἰδικὰ πατριαρχικά συστατήρια γράμματα πρὸς τὴν Κοινότητα ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ.

Καὶ ποτε μάλιστα ἡ Ἐκκλησία συστήσασα τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Ἐσφιγμένου κατ' εὐθεΐαν καὶ διὰ τῆς Κοινότητος, ὅπως ἀποστείλῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὴν Γερμανικὴν Πρεσβείαν παλίμψηστον κώδικα ἵνα ἀναγνώσῃσιν αὐτὸν ἐκεῖ, δι' ὧν εἶχον μέσων, ἅπερ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει δὲν ὑπῆρχον, κατὰ τὴν γνώμην τῶν σοφῶν Γερμανῶν, δὲν εἰσηκούσθη ἐκ φόβου τῆς ὑπεξαίρέσεως ἢ ἀντικαταστάσεως. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ὅμως καὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἐκ τῆς τουρκικῆς δουλείας, ἡ ὁποία κυρίως ἐγέννα τοὺς φόβους, ἐπετράπη ἡ εἴσοδος καὶ τῶν ξένων αὐτῶν οὐ μόνον εἰς τὰ ἀρχεῖα, ὧν καὶ τὰ ἐλάχιστα τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς ἔγγραφα ἐφωτογράφησεν ὁ κ. Γαβριὴλ Μιλλέ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ σκευοφυλάκια τῶν μονῶν, τὰ ὁποῖα πρότερον ἦσαν πάντῃ ἄγνωστα καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς νεωτέρους προΐσταμένους αὐτῶν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς ἐλευθερίας ἐπετράπη καὶ εἰς ἐμὲ ἡ ἀντιγραφὴ τῶν ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου ἐγγράφων¹ καὶ ἡ ταξιδήσεις τοῦ ὅλου αὐτῆς ἀρχείου. Ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων παραδίδωμι εἰς τὴν δημοσιότητα ἄνευ ὑπομνηματίσεως, ἐλλείψει ἐνταῦθα τῶν ἀναγκασιούτων βοηθημάτων, τό γε νῦν, τοὺς χρυσοβούλλους λόγους, οἷς κατέχει ἡ μονὴ αὕτη, βραδύτερον δὲ θὰ δημοσιεύσω τὰ κρισιμόγραφα ἔγγραφα τῶν διαφόρων τοῦ βυζαντινοῦ κράτους ἀπογραφῶν καὶ τινὰ πατριαρχικά.

¹ Ἐν τῇ ἀριθμῆσει τῶν ἐγγράφων μετεχειρίσθη τὰ στοιχεῖα τῆς ἀλφαβήτου πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως πρὸς τοὺς ἐπὶ τινῶν ἐξ αὐτῶν ὑπάρχοντας ἀραβικοὺς ἀριθμούς.

1.

**Χρυσόβουλλος λόγος Ἀνδρονίκου τοῦ Γ'.
περὶ κατοχῆς τοῦ μετόχιου τοῦ Ῥωσαίου¹.**

(ἔτ. 6839—1331)

Ὁ παρῶν χρυσόβουλλος λόγος ὑπ' ἀριθμὸν ἐν ἀρχείῳ τῆς Μονῆς ΙΑ' γέγραπται ἐπὶ χάριτον διαστάσεων 0,35×0,29 καὶ εἶτα ἐπικεκλήθη ἐπὶ λίαν λεπτῆς μεμβράνης.

† Ἐπεὶ οἱ μοναχοὶ τῆς σεβασμίας μονῆς τῆς βασιλείας μου τῆς κατὰ τὸ Ἅγιον ὄρος τοῦ Ἁθῶ διακειμένης καὶ εἰς ὄνομα τιμωμένης τῶν τιμίων ἀρχιστρατήγων τῶν ἄνω δυνάμεων καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Δοχειαρίου, ἀνέφερον ὅτι μεθ' ὧν κέκτηνται ἑτέρων κτη-
5 μάτων διὰ χρυσοβούλλου τοῦ ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως, τοῦ πάππου τῆς βασιλείας μου², καὶ ἑτέρων εὐλόγων δικαιωμάτων κατέχουσι καὶ τὸ μετόχιον αὐτῶν τὸ λεγόμενον τοῦ Ῥωσαίου τὸ διακείμενον περὶ τὸν Διαβολόκαμπον καὶ παρεκάλεσαν ἵνα πορί-
10 κλησιν αὐτῶν προσδεξαμένη τὸν παρόντα χρυσόβουλλον³ ἐπιχορηγεῖ καὶ ἐπιβραβεύει αὐτοῖς δι' οὗ προστάσσει καὶ διορίζεται κατέχειν αὐτοὺς τὸ τοιοῦτον μετόχιον καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιασειστώς, ἔτι τε ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως μετὰ τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ. Ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν ἀποσπασθεῖσαν γῆν
15 τῶν (χιλίων πεντακοσίων)⁴ μοδίων τοῦ Ῥωσαίου ἐκείνου καὶ δοθεῖσαν πρὸς (τοὺς βαρβαρηνούς) κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ εἰρημένου χρυσοβούλλου καὶ τῶν ἑτέρων εὐλόγων δικαιωμάτων καὶ οὐδὲν εὐρίσκουσιν ἐπὶ τῇ κατοχῇ καὶ νομῇ τούτου καὶ τῆς εἰρημένης γῆς

¹ Τὸ μετόχιον τοῦτο ἔκειτο ἐν Καλαμαρία, ἀπωλέσθη δὲ πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων.

² Τὸ ἀναφερόμενον ὧδε χρυσόβουλλον δὲν ὑπάρχει.

³ Ἐνταῦθα καὶ κατωτέρω ἑλλείπει ἡ λέξις λόγος· ἀφῆθη χῶρος καὶ δὲν ἐγράφη.

⁴ Αἱ ἐντὸς τῶν παρενθέσεων προστεθεῖσαι λέξεις ὡς ἐξίτηλοι καταστάσαι συνεπληρώθησαν ἐκ τοῦ ἀμέσως κατόπιν δημοσιευομένου χρυσοβούλλου.

παρά τινος τῶν ἀπάντων τὴν τυχοῦσαν καταδυναστείαν ἢ διενόχλησιν. Τούτου γὰρ χάριν ἐπεχορηγήθη τοῖς διαληφθεῖσι μοναχοῖς καὶ 20 ὁ παρὼν χρυσόβουλλος λόγος τῆς βασιλείας μου καὶ ἐπεδόθη κατὰ μῆνα¹ τῆς τρεχούσης Ἰνδικτιῶνος... τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τριακοστοῦ ἐνάτου ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημῆματο κράτος.

† Ἀνδρόνικος ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ 25 ἄτοκράτωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος.

2.

**Χρυσόβουλλος λόγος Ἰωάννου Ε' τοῦ Παλαιολόγου
περὶ τοῦ μετοχίου τοῦ Ῥωσαίου καὶ τοῦ τῆς Ἐρμηλείας.**

(Μάιος τοῦ ἔτους 6851 (= 1343) ἰνδ. ια').

Ὁ κατωτέρω χρυσόβουλλος λόγος ἐξεδόθη ὅτε ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνδρονίκου Γ' Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος ἦγε τὸ ἐνδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Ἐγράφη δὲ ἐπὶ μεμβράνης διαστάσεων 0,47×0,31 καλῶς διατηρουμένης καὶ φέρει ἀριθμ. ΙΒ' ἐν τῷ ἀρχεῖῳ. Ὑπάρχει καὶ ἕτερον ἀπόγραφον ἐφθαρμένον ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἐπὶ χάρτου διαστάσεων 0,27×0,29. Κάτωθι τούτου ὑπάρχουσι γεγραμμένα τὰ ἑξῆς: «εἶχε καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς καὶ θείας χειρὸς τό: Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ ἄτοκράτωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος. Τὸ παρὼν ἴσον ἀντιβληθὲν καὶ εὐρεθὲν κατὰ πάντα ἑξισάζον τῷ πρωτοτύπῳ ὑπεγράφη.»

† Ὁ εὐτελής Ἐπίσκοπος Σωζουπόλεως Ἰάκωβος.

† Ἐπεὶ οἱ μοναχοὶ τῆς ἐν τῷ Ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἐθῶ διακειμένης σεβασμίας Μονῆς τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τῶν τιμίων ἀρχιστρατήγων τῶν ἄνω Δυνάμεων καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Δοχειαρίου ἀνέφερον ὅτι πρὸ χρόνων ἀπεσπάσθη ἀπὸ τοῦ περὶ τὴν Καλαμαριὰν κτήματος αὐτῆς τοῦ λεγομένου Ῥωσαίου καὶ Διαβολοκάμπου γῆ 5 μωδίων χιλίων πεντακοσίων καὶ ἡ μὲν ἀπὸ ταύτης ἐδόθη πρὸς τοὺς βαρβαρηνούς ἡ δὲ πρὸς τὸν Νεοκαστρίτην, ὡσαύτως ἀπεσπάσθη

¹ Ὁ μῆν καὶ ἡ Ἰνδικτιῶν ἦτις εἶναι ἡ ΙΔ' δὲν γράφονται. Ἀφέθη ἡ ὥρος, ὅπως γραφῶσιν, ἀλλὰ τίς οἶδε τίνων ἕνεκα λόγων δὲν ἐγράφησαν.

καὶ ἀπὸ τοῦ ζευγηλατείου αὐτῶν τῆς Ἑρμηλείας γῆς μοδίων τριακοσίων πενήκοντα καὶ ἐδόθη πρὸς τὸν Κομνηνούτζικον ἐκεῖνον,¹
 10 εἶτα ὄρισμῳ τοῦ ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως, τοῦ πατρὸς τῆς βασιλείας μου, τοῦ αἰοιδίμου καὶ μακαρίτου, ἀφηρέθη ἔξ αὐτῶν ἡ τοιαύτη γῆ καὶ ἐδόθη πρὸς τὸν κύριον Μανουὴλ τὸν Βεστιάριον ἐκεῖνον κατὰ λόγον γονικότητος, εἶτα δι' ἑτέρου προστάγματος
 15 διωρίσατο ὁ ἅγιός μου αὐθέντης καὶ βασιλεύς, ὁ πατὴρ τῆς βασιλείας μου, ὁ αἰοιδίμος καὶ μακαρίτης, ὡσὰν κατέχεται ἡ τοιαύτη γῆ παρὰ τῶν ρηθέντων μοναχῶν τοῦ Δοχειαρίου καὶ κατέχεται παρ' αὐτῶν αὕτη μέχρι τοῦ νῦν καὶ παρεκάλεσαν οἱ δηλωθέντες μοναχοὶ ἵνα πορίσωνται χρυσόβουλλον τῆς βασιλείας μου ἐπὶ τοῖς ῥηθείσι δύο κτήμασιν αὐτῶν, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐπὶ τῇ διαληφθείσῃ γῆ
 20 τῇ κατὰ λόγον εὐεργεσίας τοῦ ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως, τοῦ πατρὸς τῆς βασιλείας μου, τοῦ αἰοιδίμου καὶ μακαρίτου, δοθείσῃ πρὸς τοὺς διαληφθέντας μοναχοὺς. Ἐφ' ᾧ δὴ κτήματι αὐτῶν τῷ καλουμένῳ τοῦ Ῥωσαίου καὶ τοῦ Διαβολοκάμπου ἐδείμαντο ἀρτίως ἐκ νέου καὶ Πύργον οἱ τοιοῦτοι μοναχοί. Τὴν παράκλησιν αὐτῶν
 25 εὐμενῶς προσδεξαμένη ἡ βασιλεία μου ἐπιχορηγεῖ καὶ ἐπιβραβεύει τούτοις τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον αὐτῆς. Δι' οὗ προστάσσει καὶ διορίζεται κατέχειν καὶ εἰς τὸ ἕξῃς τοὺς δηλωθέντας μοναχοὺς τὰ ρηθέντα δύο κτήματα αὐτῶν, τό τε λεγόμενον τοῦ Ῥωσαίου καὶ τῆς Ἑρμηλείας μετὰ τῆς διαληφθείσης γῆς τῶν χιλίων
 30 ὀκτακοσίων πενήκοντα μοδίων τῆς κατὰ λόγον εὐεργεσίας τοῦ ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως, τοῦ πατρὸς τῆς βασιλείας μου, τοῦ αἰοιδίμου καὶ μακαρίτου, τῆς δοθείσης πρὸς τοὺς δηλωθέντας μοναχοὺς ἀνενοχλήτως παντάπασι καὶ ἀδιασειστώως μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς καὶ νομῆς καὶ τῶν δικαίων αὐτῶν, ἔτι τε ἀναφαιρέτως καὶ
 35 ἀναποσπάστως καὶ ἔχειν ἐπ' ἀδείας συνιστᾶν καὶ βελτιοῦν αὐτὰ καὶ ἐπὶ τὸ κρεῖττον καὶ βέλτιον προάγειν κατὰ τὸν ἐγχωροῦντα καὶ δυνατὸν αὐτοῖς τρόπον καὶ ὡς βούλονται τε καὶ δύνανται καὶ κατέχειν καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς γενησομένας βελτιώσεις μετὰ τῶν εἰς ταῦτα προσκαθημένων ἀδιασειστώως. Τῇ γοῦν ἰσχύϊ καὶ δυνάμει τοῦ

¹ Δηλαδή τὸν ἀποιχόμενον, τὸν τεθνεῶτα.

παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς βασιλείας μου καθέξουσι μὲν οἱ 40
δηλωθέντες μοναχοὶ τῆς σεβασμίας Μονῆς τοῦ Δοχειαρίου τὰ
δηλωθέντα κτήματα αὐτῶν καὶ τὸν ἐν αὐτοῖς Πύργον μετὰ καὶ
τῆς διαληφθείσης γῆς τῆς κατὰ λόγον εὐεργεσίας δοθείσης πρὸς
αὐτοὺς παρὰ τοῦ ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως, τοῦ πατρὸς
τῆς βασιλείας μου, τοῦ ἀοιδίμου καὶ μακαρίτου, ἀναφαιρέτως πάντη 45
καὶ ἀναποσπάστως καὶ ἀδιασειστως καὶ οὐδόλως εὐρήσουσι παρὰ
τινος εἷς τι ἐξ αὐτῶν καταδυναστείαν καὶ ἀδικίαν τινά.

Τούτου γὰρ χάριν ἐγένετο αὐτοῖς καὶ ὁ παρὼν χρυσόβουλλος
λόγος τῆς βασιλείας μου ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα Μάϊον τῆς νῦν τρε-
χούσης ἐνδεκάτης Ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ 50
πεντηκοστοῦ πρώτου ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεο-
πρόβλητον ὑπεσημῆματο κράτος.

† *Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτο-
κράτωρ Ρωμαίων ὁ Παλαιολόγος.*

† *Διὰ τοῦ πρωτοσεβαστοῦ Ἰωάννου τοῦ Ραούλ.*

55

3.

*Χρυσόβουλλος λόγος**Στεφάνου αυτοκράτορος Σερβίας καὶ Ῥωμανίας
περὶ τῶν χωρίων Καστελίου καὶ Ραβενικαίας.*

(Μάρτιος τοῦ ἔτους 6857 (=1349) ἰνδ. β').

Ὁ χρυσόβουλλος οὗτος λόγος ἐγράφη ἐπὶ μεμβράνης διαστάσεων 0,29 ×
0,29, ὁ δὲ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενος ἕτερος χρυσόβουλλος δὲν ὑπάρχει. Ὁ ὑπο-
γράφων αὐτὸν Στέφανος εἶναι ὁ φιλόδοξος Δουσσάν (1331 - 1355), ὅστις τῷ
1352 ἀφωρίσθη ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Καλλίστου, διότι, παρὰ τοὺς ἐκκλησια-
στικούς κανόνας ἤγνωσεν ἑλληνικὰς τινὰς μητροπόλεις ἐν Μακεδονίᾳ μετὰ τῆς
ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου, καὶ διότι ὑπῆρχεν ἢ ὑπόνοια, ὅτι ἀπέκλινεν εἰς τὸν
Παπισμὸν, τῷ δὲ 1376 συνεχωρήθη ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Φιλοθέου, ἀφ' οὗ
διεκανόνισθη τὸ ζήτημα τὸ προκαλέσαν τὸν ἀφορισμὸν καὶ ἡ Σερβικὴ Ἐκ-
κλησία καὶ ὁ λαὸς μετὰ τοῦ ἡγεμόνος Λαζάρου διὰ πρεσβείας, ἐχούσης ἐπὶ
κεφαλῆς ζηλωτὴν τινὰ ἀγιορεῖτην μοναχὸν Ἡσαΐαν ἐξητήσαντο συγγνώμην.
Μετὰ τὴν φυγὴν τῶν Σέρβων ἐκ Μακεδονίας ἔπαυσε τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ
ἐν τῇ μονῇ, ἅτε μὴ θεωρουμένου εὐεργέτου αὐτῆς, ὡς δείκνυται ἐκ τῶν εἰλη-

τῶν. Τὰ δὲ χωρία ἀποκατέστησεν αὐτὴ ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ. Τὸ χρυσόβουλλον ἐν τῷ ἀρχεῖῳ φέρει ἀριθ. ΙΓ'.

† Ἐπεὶ πρὶν εὐηργέτησεν ἡ βασιλεία μου τῇ σεβασμῖα βασιλικῇ Μονῇ τῶν τιμίων Ἀσωμάτων ἀϋλων ἐπουρανίων ἀρχαγγέλων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ ἐπικεκλημένου τοῦ Δοχειαρίου διὰ προγενεστέρου χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας μου τὸ χωρίον τοῦ Βερβάρου περὶ τὰς Σέρρας καὶ περὶ τὴν Σλάνιτζαν χωρίον τὴν Σφέστιανην. Διὰ γοῦν ἀναγγέως τινὰς δουλείας τῆς βασιλείας μου ἀφιρέθησαν ἔξ αὐτῆς τῆς σεβασμῖας τὰ τοιαῦτα χωρία ἀρτίως καὶ ἀντ' αὐτὰ δωρεῖται καὶ εὐεργετῆ ἡ βασιλεία μου τὴν ρηθείσαν σεβασμίαν Μονὴν τοῦ Δοχειαρίου τὸ καστέλιον, τὴν Ῥαβενίκαιαν
 10 σὺν τοῦ ἐκεῖσαι πύργου καὶ τῶν εὐρισκομένων παροίκων καὶ ἐλευθέρων ἀμπελίων καὶ χωραφίων καὶ μεθ' ὃν ἔχει δικαίων καὶ προνομίων καὶ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ καὶ ἀπολύει τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον τῆς βασιλείας μου ὄθεν καὶ τῇ ἰσχύϊ καὶ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς βασιλείας
 15 μου καθέξει μὲν καὶ νεμηθήσεται ἡ τοιαύτη σεβασμῖα τῶν τιμίων ἀρχαγγέλων ἐπουρανίων καὶ νοερῶν δυνάμεων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ ἐπικεκλημένου τοῦ Δοχειαρίου, τὸ ρηθὲν καστέλιον, τὴν Ῥαβενίκαιαν μετὰ τοῦ ἐκεῖσε πύργου καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ ἀνενοχλήτως, ἀναποσπάστως καὶ
 20 ἀναφαιρέτως καὶ ἐκτὸς βάρους τινὸς καὶ πάσης ἐπειρείας δημοσιακῆς καὶ συζητίας (;) καὶ οὔτε ζευγαρατείας ἢ δημοδέων (;) ἢ μετὰ . . . ἀπετηθήσεται ποτὲ ἔξ αὐτῆς δὴ τῆς Ῥαβενίκαιας οὔτε μὴν καστροκτησίας ἢ ἀγκαρίας ἢ ἄλοι τις ἐπειρία τε καὶ δόσις ἄλλως τῷ θεῷ ἀφιερωμένα διατηρόνται ἀνέπαφα
 25 ἀπάτητα καὶ ἀκαταδούλωτα τούτου καὶ χάριν ἐγένετο καὶ ὁ παρὼν χρυσόβουλλος λόγος τῆς βασιλείας μου καὶ ἀπελύθη τῇ διαληφθείσι σεβασμῖα μου μονῇ ἐν μηνὶ Μάρτιον τῆς νῦν τρεχούσης ἰνδίκτου β'. τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ εὐδό-

3 ἐπικεκλημένη 6 ἀναγκαίως 7 ἀφιρέθησαν 10 ἐκεῖσε 11 μεθ' ὧν 17 ἐπικεκλημένη 20 ἐπειρείας 22 ἀπαιτηθήσεται 23 καστροκτησίας ἀγγαρείας ἄλλη τις ἐπήρεια 24 διατηρῶνται 25 ἀπάτητα 25 ἀκαταδούλωτα 26 ἀπελύθη 26 - 27 διαληφθείση 28 - 29 ἑβδόμου.

μου ἔτους ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβέστατον καὶ θεοπροβλήτων ὑπεσημήνατο κράτος.

30

† **Στέφανος ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Σερβίας καὶ Ρωμανίας.**

4.

Χρυσόβουλλος λόγος Ἰωάννου τοῦ Καντακουζηνοῦ περὶ ἱκανοποιήσεως τοῦ Δημητρίου Δεβλιτζηνοῦ¹ ἐκ τοῦ χωρίου Ἐρμηλείας.

(Ὁκτώβριος τοῦ ἔτους 6858 (= 1350) ἰνδ. γ')

Ὁ χρυσόβουλλος οὗτος λόγος γεγραμμένος ἐπὶ χάρτου διαστάσεων 0,35×0,28, φέρει ἀριθμὸν ΙΔ' καὶ ἐπεδόθη τῇ Μονῇ μετὰ τοῦ ἐν Ἐρμηλείᾳ γονικοῦ κτήματος τοῦ Δεβλιτζηνοῦ «πρὸς τῷ μνημονεύεσθαι αὐτόν τε καὶ τοὺς γονεῖς αὐτοῦ, (καὶ παρέχειν) πρὸς τε ἐκεῖνον ζῶντα ἀδελφάτα τρία καὶ μετὰ θάνατον ἐκεῖνου πρὸς ἕτερον καὶ μόνον δεύτερον πρόσωπον ὃ, ὁ πατὴρ αὐτῶν ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ διακρίνη καὶ παρέχῃσι πρὸς ἔτι περιὸν πρόσωπον ἐντὸς τῆς Θεσσαλονίκης ὅσα δηλονότι(;) καὶ ὑπόσχονται ἐν τῷ τοιοῦτῳ τῆς συμφωνίας γράμματι, ἧγουν σίτου ταγάρια ἀδελφαταρικά εἴκοσι τέσσαρα ἀρκοῦντα ἀνελλιπῶς τρισὶν ἀδελφάτοις, ἦτοι κάρτας τρεῖς καὶ ὀσπρίων ταγάρια τέσσαρα τοιαῦτα, χάριν δὲ κρασίου τῶν τριῶν ἀδελφάτων σίτου ταγάρια τοιαῦτα δεκαεξί, ἦτοι κάρτας δύο, ἕκ τε ἑλαίου τετάρτια δύο καὶ τυροῦ λίτρας πενήτηντα, μετὰ δὲ καὶ τὴν τοῦ δευτέρου προσώπου τελευτὴν παύονται καὶ τὰ ἀδελφάτα.» Ἐδόθη δὲ τὸ κτῆμα τοῦτο εἰς τὴν Μονὴν πρὸ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν Τούρκων, ὅποτε ὁ υἱὸς τοῦ Δεβλιτζηνοῦ Μανουὴλ «ἀνελθὼν ἐν τῇ μάχῃ τῶν Τούρκων εἰς τὸν Χορταίτην ἐκ βασιλικῆς προσταξέως ἐτελεύτησεν ἐκεῖ.» Ἐγγραφον ἐν ἀρχεῖῳ Μονῆς ὑπὸ στοιχ. ΚΗ.

† Ἐπεὶ διωρίσατο ἡ βασιλεία μου διὰ προσταγματος ὡσάν ἔχη ὁ οἰκεῖος αὐτῇ κύριος Δημήτριος ὁ Δεβλιτζηνὸς ἀπὸ τῆς δι' οἰκονομίας ποσότητος τῶν τετρακοσίων ὑπερπύρων κατὰ λόγον γονικότητος, ποσότητα ὑπερπύρων ἑκατὸν, ἀνέφερε δὲ καὶ παρεκά-

¹ Ὁ Δεβλιτζηνὸς ἐν ἑτέροις ἐγγράφοις Δοβλιτζηνὸς ἀναφέρεται. Βλέπε καὶ Regel-Kurtz-Korablev, Actes de l'Athos IV Actes de Zographou Παράρτ. ΙΓ'. τόμ. Βυζαντ. Χρονικ. XXIV, 7, 17 XXVII, 30, 51 XXXIII 40.

5 λεσεν εἰς τὴν βασιλείαν μου ὡσὰν πορίσῃται ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ γονικῇ
 ποσότητι τῶν ἑκατὸν ὑπερπύρων καὶ χρυσόβουλλον αὐτῆς καὶ ἱκα-
 νοποιηθῆ ταύτην ἀπὸ τε τῆς εἰς τὸ χωρίον, τὴν Ἑρμῆλειαν, ποσό-
 τητος, ἣντινα προκατεῖχεν εἰς ὄσσην ἂν αὕτη περιστῆ, ἀπογραφικὴν
 ποσότητα καὶ τὸ λοιπαζόμενον ἀπὸ τῆς λοιπῆς δι' οἰκονομίας ποσό-
 10 τητος αὐτοῦ, τὴν παράκλησιν αὐτοῦ προσδεξαμένη ἡ βασιλεία μου
 τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον ἐπιχορηγῆ καὶ ἐπιβραβεύει αὐτῶ,
 δι' οὗ προστάσσει καὶ διορίζεται ἱκανοποιηθῆναι μὲν αὐτὸν τὴν
 τοιαύτην ποσότητα τῶν ἑκατὸν ὑπερπύρων ἀπὸ τε τῆς εἰς τὸ χωρίον,
 τὴν Ἑρμῆλειαν, ποσότητος, ἣν προκατεῖχεν, ὡς εἴρηται, καὶ ἀπὸ τῆς
 15 ἑτέρας αὐτοῦ οἰκονομίας, κατέχειν δὲ εἰς τὸ ἐξῆς ταύτην ἀνενοχλή-
 τως, ἀδιασείστως, ἔτι τε ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως καὶ συνιστᾶν
 καὶ βελτιοῦν ταύτην, καθὼς ἂν βούλοιτό τε καὶ δύναιτο, καὶ παραπέμ-
 πειν ταύτην πρὸς τοὺς ἐξ ὄσφυος παῖδας τοὺς οἰκείους κληρονόμους
 καὶ διαδόχους αὐτοῦ ἐπὶ τῶ κατέχεσθαι καὶ παρ' αὐτῶν, τὸν ἴσον καὶ
 20 ὁμοιον τρόπον ἀναφαιρέτως καὶ κατὰ λόγον, ὡς εἴρηται, γονικότη-
 τος· ὅθεν καὶ τῇ ἰσχύϊ καὶ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου
 λόγου τῆς βασιλείας μου καθέξει μὲν οὗτος ὁ ῥηθεις Δεβλιτζηνὸς
 καὶ νέμεται τὴν τοιαύτην ποσότητα τῶν ἑκατὸν ὑπερπύρων καθὼς
 μέλλει παραδοθῆναι πρὸς αὐτὸν ὡς ἀνωτέρω δεδήλωται ἀνενοχλή-
 25 τως καὶ ἀδιασείστως, ἔτι τε ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως καὶ κατὰ
 λόγον γονικότητος, παραπέμψει δὲ ταύτην καὶ πρὸς τοὺς ἐξ ὄσφυος
 παῖδας τοὺς γνησίους κληρονόμους καὶ διαδόχους αὐτοῦ ἐπὶ τῶ
 κατέχεσθαι καὶ παρ' αὐτῶν τὸν ἴσον καὶ ὁμοιον τρόπον ἀνενοχλή-
 τως καὶ ἀναφαιρέτως καὶ κατὰ λόγον, ὡς εἴρηται, γονικότητος.
 30 Ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐγεγόνει καὶ ὁ παρὼν χρυσόβουλλος λόγος τῆς
 βασιλείας μου καὶ ἐπεχορηγήθη καὶ ἐπεβραβεύθη αὐτῶ δὴ τῶ
 εἰρημένῳ οἰκείῳ τῇ βσσιλείᾳ μου κυρίῳ Δημητρίῳ τῶ Δεβλιτζηνῶ
 εἰς τὴν περὶ τούτου ἀσφάλειαν ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον
 τῆς ἐνισταμένης τρίτης Ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακο-
 35 σιοστοῦ πενηκκοστοῦ ὀγδόου ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς
 καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημῆνατο κράτος.

† Ἰωάννης ἐν Χριστῶ τῶ Θεῶ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτο-
 κράτωρ Ῥωμαίων ὁ Καντακουζηνός.

5.

Χρυσόβουλλος λόγος Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου, δι' οὗ ἐξασφαλίζονται εἰς τὸν ἀδνομιστὴν Γεώργιον τὸν Κατσαρᾶν 2400 μόδιοι γῆς ἐν Καλαμαρία ἐκ τοῦ Πατριακωνᾶ, ἀνήκοντος τῇ Μονῇ τοῦ Δοχειαρίου.

(Ἰανουάριος τοῦ ἔτους 6859 (= 1351) Ἰνδ. δ΄.)

Ὁ χρυσόβουλλος οὗτος λόγος ἐστὶν ἐφθαρμένος ἐν τοῖς μέρεσιν, ἔνθα εἰσι τὰ ἀποσιωπητικὰ καὶ ἔνθα ἔλλείπουσι μία ἢ δύο λέξεις. Ἐγγραφή δὲ ἐπὶ μεμβράνης διαστάσεων 0,70×0,31 καὶ φέρει ἀριθμὸν ΙΕ΄.

Ὁ ἀδνομιστὴς Γ. Κατσαρᾶς ἀπατήσας τὸν αὐτοκράτορα ἔλαβε τὸν κατωτέρω χρυσόβουλλον λόγον, καὶ διὰ τοῦτο, ἐν ὄσῳ ἔζη, δὲν ἐτόλμα, ἵνα ποιήσῃται λόγον εἰς τὴν Μονὴν καὶ ἐκστῆ ἐκ τοῦ κτήματος ἐκεῖνου τοῦ Πατριακωνᾶ, ὅπερ διὰ παλαιγενῶν ἐγγράφων κατεῖχε καὶ ἀνενοχλήτως ἐνέμετο. Μετὰ τὸν θάνατον ὅμως αὐτοῦ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης ἐνεκάλεσε τὴν Μονὴν ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος ζητῶν τὸ κτῆμα ἐκεῖνο. Ὁ αὐτοκράτωρ λαβὼν γνῶσιν τοῦ πράγματος συνέστησε δικαστήριον ἐκ τοῦ Γεωργίου Δούκα τοῦ Τζυκανδυλήνου, τοῦ μεγάλου χαρτοφύλακος, οὗ τὸ ὄνομα κατέστη ἐξίτηλον, καὶ Λασκάρως τοῦ Κεφαλαῦ, ὅπως δικάσῃ κανονικῶς τὴν ὑπόθεσιν. Τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐδικαίωσε τὴν Μονήν, προσαγαγοῦσαν ἅπαντα αὐτῆς τὰ παλαιγενῆ ἐγγραφαὶ τε καὶ δικαιώματα καὶ οὐχὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀδνομιστοῦ, ὃ ὁποῖος δὲν ἠδυνήθη νὰ προσαγάγῃ οὐδὲ ἐν ἐγγράφῳ ἀποδεικνύον τὴν κυριότητα καὶ κατοχὴν, οὐδὲ διὰ μαρτύρων ἠδυνήθη νὰ ἀποδείξῃ ταύτην, ἀλλ' οὐδὲ ἐπιστάσιαν τινὰ ἠθέλησε γενέσθαι. (Ὁρα Ἱστορ. Μ. Δοχειαρίου ὑπὸ Ἀρχ. Χριστ. Κτενᾶ σ. 25 - 26).

† Ἐπειδὴ ὁ οἰκεῖος τῇ βασιλείᾳ ἡμῶν μέγας ἀδνομιστὴς κύριος Γεώ(ργιος) (Κατσαρᾶς) ἐφάνη εὖνους καὶ πιστὸς εἰς τὴν βασιλείαν ἡμῶν καὶ ἐπιμελὴς... τὰς δουλείας αὐτῆς, ἀνέφερε δὲ οὗτος ὅτι κέκτηται χρόνους.. εἰκοσιτέσσαρας δι' ἀπογραφικῶν παραδόσεων ἐν τῇ Καλαμαρία πλησίον τῶν πύργων τοῦ τε Ὁξύ- 5 νου καὶ τοῦ Δοχειαρίου, ἔτι δὲ καὶ τῶν συνόρων τῆς ἐκεῖ γῆς τῶν Ἰβήρων μοναχῶν εἰς τὸ ποσὸν τῆς οἰκονομίας αὐτοῦ γῆν καλουμένην τοῦ Πατριακωνᾶ μετὰ τῆς ἐν αὐτῇ καθέδρας μοδίων οὔσαν δισχιλίων τετρακοσίων, εἰς (ὑπέρπυρα) τεσσαράκοντα ὀκτῶ καὶ κατέχει καὶ νέμεται ταύτην ἀνενοχλήτως μέχρι τοῦ νῦν καὶ παρεκά- 10

15 λεσεν ὅπως πορίσῃται χρυσόβουλλον τῆς βασιλείας ἡμῶν καὶ κατέχη ταύτην εἰς τὸ ἐξῆς κατὰ λόγον γονικότητος, τὴν παράκλησιν αὐτοῦ προσδεξαμένη αὕτη ἐπιχορηγεῖ αὐτῷ τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον αὐτῆς. δι' οὗ προστάσσει καὶ διορίζεται κατέχειν εἰς τὸ ἐξῆς τὸν δηλωθέντα μέγαν ἀδνομιαστὴν τὸν Κατσαρᾶν τὴν δια-

20 ληφθεῖσαν γῆν τοῦ Πατρικωνᾶ μετὰ τῆς ἐν αὐτῇ καθέδρας καὶ ὡς κατέχει καὶ νέμεται ταύτην μέχρι τοῦ νῦν ἀνενοχλήτως πάντη καὶ ἀδιασείστως, ἔτι τε ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως καὶ κατὰ λόγον γονικότητος καὶ συνιστᾶν καὶ βελτιοῦν αὐτήν καὶ ἐπὶ τὸ κρεῖττον καὶ βέλτιον προάγειν κατὰ τὸν ἐγχωροῦντα καὶ δυνατὸν αὐτῷ

25 τρόπον καὶ ὡς βούλεται τε καὶ δύναται καὶ ἔχειν ἐπ' ἀδείας παραπέμπειν ταύτην μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ γενησομένων βελτιώσεων καὶ πρὸς τοὺς ἐξ ὀσφύος γνησίους παῖδας καὶ κληρονόμους αὐτοῦ ἐπὶ τὸ κατέχεσθαι καὶ παρ' αὐτῶν κατὰ τὸν ἴσον καὶ ὅμοιον τρόπον καὶ ἀποδιδόναι τὴν ἀνήκουσαν καὶ ὀφειλομένην ὑπ' αὐτῶν δου-

30 λείαν. Τῇ γοῦν ἰσχύϊ καὶ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς βασιλείας ἡμῶν καθέξει μὲν ὁ ῥηθεὶς μέγας ἀδνομιαστὴς ὁ Κατσαρᾶς τὴν ῥηθεῖσαν γῆν τοῦ Πατρικωνᾶ μετὰ τῆς ἐν αὐτῇ καθέδρας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ γενησομένων βελτιώσεων ἀναφαιρέτως παντάπασι καὶ ἀναποσπάστως, ἔτι (τε ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιασεί-

35 στως) διὰ πάσης τῆς αὐτοῦ ζωῆς, μετὰ δὲ τὴν τούτου ἀποβίωσιν καθέξουσι ταῦτα καὶ νεμηθήσονται καὶ οἱ τούτου γνήσιοι παῖδες καὶ κληρονόμοι ἀνεπαυξήτως καὶ κατὰ λόγον γονικότητος καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν καὶ ἴσον καὶ ὅμοιον τρόπον ἀποδιδόντες καὶ αὐτοὶ τὴν ἀνήκουσαν καὶ ὀφειλομένην ὑπὲρ αὐτῶν δουλείαν. Τούτου γὰρ

40 χάριν ἐγένετο καὶ ὁ παρῶν χρυσόβουλλος λόγος τῆς βασιλείας ἡμῶν ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα Ἰανουάριον τῆς νῦν τρεχούσης τετάρτης ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ἐνάτου ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημήνατο κράτος.

45 † *Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αυτοκράτωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος.*

6.

**Χρυσόβουλλον Ἰωάννου Ε' τοῦ Παλαιολόγου, δι' οὗ ἐξασφα-
λίζονται τὰ ὄρια τῆς ἐν Ἐθῶν ἱερᾶς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου.**

Μέγεθος μεμβράνης, καλῶς διατηρουμένης, 0,55×0,30 καὶ διάμετρος χρυσοῦς σφραγίδος 0,035. Ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς μονῆς εὐρίσκεται ὑπὸ τὰ στοιχεῖα ΙΣΤ'.

Οὐδὲν οὕτως ἴδιον πέφυκεν εἶναι τοῦ τὴν Αὐτοκρατορικὴν ἀρχὴν περιεζωσμένου παρὰ Θεοῦ, ὡς καὶ μετὰ φιλανθρωπίας καὶ γαληνότητος, τὰς τῶν ὑπηκόων δεήσεις προσίεσθαι, καὶ τούτοις ὀρέγειν χεῖρα τὴν δυνατὴν καὶ τὰ κατ' αἵτησιν ἐκπληροῦν. Πολλῶ δὲ πλέον ἰδιαίτατον ἂν εἶη καὶ προσῆκον τῷ βασιλεῖ εὐμενῶς 5 προσδέχεσθαι τὰς ἱκεσίας τῶν ἐπανηρημένων τὸν κατὰ θεὸν βίον, καὶ ἀρετῇ καὶ ἀγαθοῖς τρόποις σεμνυνομένων, καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ὑπερευχομένων ὀφειλομένως αὐτοῦ. Οὕτω γὰρ ἂν ἀμφοτέρωθεν ὁ τοῦ δικαίου διασώζοιτο λόγος· ὁμοῦ τε γὰρ οἱ σπουδαῖοι καὶ θεοφιλεῖς ἄνδρες οὗτοι, καλῶς ταῖς εὐχαῖς διὰ τὸ ἀπερίσπαστον 10 ἐπεκτείνεσθαι μέλλουσι τοῖς ἔμπροσθεν ὑπὲρ βασιλείας, καὶ αὐτὸς τὰ οἰκεῖα καὶ προσήκοντα τῇ βασιλικῇ περὶ ἡμῶν ἔχει ἂν φιλοτίμως ἀποπληροῦν· καὶ ταύτη τὰς ἀμοιβὰς εὖ μάλα κατὰ τὴν πρόσθεν ἀποδιδόναι τῷ προορίσαντι τοῦτον εἰς βασιλείαν.

Ἐπεὶ τοίνυν οἱ ἐνασκούμενοι τῇ κατὰ τὸ Ἅγιον ὄρος τοῦ 15 Ἐθῶν Σεβασμίας Μονῆ τῇ εἰς ὄνομα τιμωμένη τῶν Τιμίων Ἀσωμάτων Δυνάμεων, καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Δοχειαρίου, ἀναδραμόντες εἰς τὴν βασιλείαν μου, ἀνέφερον ὅτι πρόσεσι τῇ κατ' αὐτοὺς ταύτη Μονῇ, ἄνωθεν καὶ ἐκ μακρῶν τῶν χρόνων περὶ τῶν αὐτῶν ὁροθεσιῶν διὰ παλαιγενῶν ἐγγράφων δικαιωμάτων γῆ γονικὴ ἢ οὕτω 20 πῶς ἐπονομαζομένη Δάφνη¹ κέκτηται ἢ τοιαύτη διὰ προσηλώματος. Ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν τοῦ Καλλιγράφου Μονὴν ἐξ ἀγορασίας περιελθούσαν αὐτῇ, καὶ πρακτικῶς κέκτηται ἢ τοιαύτη Μονὴ ὁμοίως καὶ ἕτερα ὁροθέσια καθὼς καὶ εἰς πλάτος διασαφοῦσι τὰ

¹ Ἐνταῦθα φαίνεται μοι, ὅτι παρελείφθη ἡ ἀντωνυμία ἦν, δηλαδὴ γῆν γονικὴν.

25 ἐπιγράμματα¹ τῆς τοιαύτης Μονῆς. Ἐνθεν τοι καὶ ἐδέησαν οἱ
 δηλωθέντες μοναχοί, κατὰ τὸ προσὸν τῇ Μονῇ ἄνωθεν δίκαιον,
 ἐπιβραβευθῆναι αὐτῇ χρυσόβουλλον τῆς βασιλείας μου, ἐπὶ τῷ
 προσεῖναι τὰ εἰρημένα ταύτῃ καὶ ἀφιερωμένα, διὰ τῶν παλαιγενῶν
 δικαιωμάτων αὐτῆς. Τὴν τούτων δέησιν εὐμενῶς προσδεξαμένη
 30 ἡ βασιλεία μου, τὸν παρόντα λόγον χρυσόβουλλον ἐπιχηρηγεί καὶ
 ἐπιβραβεύει αὐτοῖς, δι' οὗ θεσπίζει, προστάσσει καὶ διορίζειται, ὡς
 ἂν κατὰ τὰς περιλήψεις τῶν προσόντων δικαιωμάτων ταύτῃ δὴ τῇ
 σεβασμῖα Μονῇ τοῦ Δοχειαρίου, κατέχη αὐτὴ ὡς τὸ πρότερον ἄνω-
 θεν καὶ ἐκ μακρῶν τῶν χρόνων, κατὰ τὸν ἀναγεγραμμένον τρόπον,
 35 προσκεκυρωμένα καὶ ἀφιερωμένα αὐτῇ, ἧτοι τὴν γονικὴν γῆν τὴν
 ἐπιλεγομένην Ἄρχοντίτζαν, μετὰ τῆς περιοχῆς αὐτῆς, ὁμοίως καὶ τὰ
 ὄρθόεσια, τὰ εἰς πλάτος διασαφοῦντα ἐπιγράμματα τῆς τοιαύτης.
 Ἄρχεται οὖν ἐκ τῆς πρακτικῆς Μονῆς τοῦ Καλλιγράφου ἀπὸ τὸν
 αἰγιαλόν, ἔνθα βράχος τετραπημένος² καὶ ἀνέρχεται εἰς πέτραν
 40 στεφανέαν, καὶ ἀπ' αὐτῆς κρατεῖ τὸ πλάγιον πρὸς ἀνατολάς, καὶ
 ἔρχεται, ἔνθα ἔνι τὸ γεράνεον χῶμα, καὶ ἀνέρχεται τὸν αὐχένα
 διερχόμεθα ἐπάνω τῶν ἄσπρων πετρῶν, καὶ ἀκουμβίζει ἕως τοῦ
 χωραφίου τοῦ Κασταμονίτου εἶτα διέρχεται τὴν ἐρχομένην ὁδὸν
 ἐκ τοῦ Κασταμονίτου εἰς τοῦ Καλλιγράφου καὶ ἀνέρχεται εἰς τὴν
 45 τούμβαν, ἔνθα εἰσὶ καὶ τεθραυσμέναι πέτραι, καὶ κρατεῖ τὸν μέγαν
 ῥάχωνα καθὼς τὰ ὕδατα ῥέουσι, καὶ ἀνέρχεται εἰς τὴν τρυπημένην
 πέτραν, δεξιὰ περιοριζόμεθα, ἀριστερὰ δὲ τὰ δίκαια τοῦ ἁγίου
 Στεφάνου, καὶ ἀπὸ τὴν τρυπημένην πέτραν κρατῶν τὸν αὐτὸν
 ῥάχωνα, τὴν σουσούραν, ἕως εἰς τὴν σελλάδα, καὶ ἀνερχόμεθα εἰς
 50 τὴν ῥάχιν τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, καὶ κλίνει εἰς τὴν μεγάλην ὁδόν,
 ἔνθα καὶ σταυρὸς ἴσταται, καὶ εἰς τὴν στρογγυλόρραχιν, κρατῶν
 τὴν μεγάλην ὁδόν, καὶ εἰς τὸν σταυρὸν καὶ πάλιν ἀνέρχεται κρατῶν

¹ Ἦτοι ἔγγραφα ἐν γένει, εἴτε ἀφιερωτήρια, εἴτε ἀγοραστήρια.

² Ἐν τῷ χρυσοβούλλῳ τούτῳ περιελήφθησαν τὰ τε ὄρια τοῦ Καλλιγράφου ἐκ τοῦ πωλητηρίου ἔγγραφου τῆς μεγάλης μέσης, τοῦ ἐκδοθέντος κατὰ μῆνα Ἰούνιον τῆς ιγ' Ἰνδικτιῶνος τοῦ ἔτους 1345 καὶ τὰ περίε τῆς μονῆς μέχρι τοῦ πρὸς μεσημβρίαν ἐν τῇ θαλάσῃ ὑπάρχοντος ἐπὶ βράχου σιδηροῦ σταυροῦ. Ἐγγραφον ἐν ἀρχείῳ Μονῆς ὑπὸ στοιχ. 1 ΝΑ'.

τὸν αὐτὸν ῥάχωνα, ἔνθα πέτραι ῥιζιμαῖαι εἰσὶ καὶ σταυρὸς καὶ ἀνέρχεται ἀνωθεν τοῦ Σκαμανδρηνοῦ καὶ ἀνέρχεται εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ μεγάλου βουνοῦ, τοῦ ἐπάνω τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ 55 κλίνει πρὸς μεσημβρίαν, καὶ κρατῶν τὸν ῥάχωνα ἀνωθεν τῆς λούστρας, ἕως εἰς τὸν ποταμὸν κάτωθεν τῆς βρύσης· καὶ ἀνέρχεται διὰ τοῦ πέραν μέρους τὸν μέγαν ῥάχωνα, καὶ κρατῶν τὸν ζυγὸν κατέρχεται εἰς τὰς τρεῖς μάρσας, καὶ εἰς τὸ γυμνὸν ταῖς σουσούραις καὶ κρατῶν τὸν ῥάχωνα καὶ εἰς τοῦ Ματζούκη τὸ ἄλῳνι, καὶ τὸν αὐτὸν 60 ῥάχωνα, ἕως εἰς τὸν μέγαν ποταμὸν τὸν Νευροκόπον· καὶ πέρα εἰς τὸν κόκκινον βράχον, καὶ ἀνέρχεται εἰς τὴν ῥάχιν κάτωθεν τὸ Πλακαρεῖον, καὶ κρατῶν τὸν ῥάχωνα ἕως τῆς θαλάσσης· τὰ μὲν ἀριστερὰ ὕδατα ῥέοντα, τὰ δίκαια τοῦ Ξενοφώντος· καὶ δεξιὰ περιοριζόμενον καὶ σώνει, ἔνθα σταυρὸς ἴσταται εἰς τὴν θάλασσαν τὴν 65 μεγίστην πέτραν.

Οὕτως ἀνενοχλήτως μηδενὸς τῶν ἀπάντων, κἄν ὅστις ἄρα καὶ ἢ, πειραθησόμενον ἐπενεγεῖν αὐτῇ ἐπήρειαν, καὶ καταδυναστείαν τινά, ἢ τὸν τυχόντα διασειση. Τῇ γοῦν ἰσχύϊ καὶ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς βασιλείας μου, καθέξει καὶ 70 νεμηθήσεται τὸ μέρος τῆς αὐτῆς Μονῆς, τὰ ἀνωτέρω κατὰ μέρος εἰρημένα, καθὼς κατεῖχε ταῦτα καὶ πρότερον, κατὰ τὰς περιλήψεις τῶν προσόντων Αὐτῇ ἐπὶ τούτοις εὐλόγων δικαιωμάτων. Ἐξαιρέτως ἀρτίως διορίζεται ἡ βασιλεία μου διὰ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου ὀρισμοῦ αὐτῆς ἐπανισωθῆναι ταύτη καὶ τοιαύτη Μονῇ καὶ 75 κατέχεσθαι παρ' αὐτῆς ὡς καὶ πρότερον. Ἐπεὶ εἰς τὴν περὶ τούτου ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ ὁ παρὼν χρυσόβουλλος λόγος τῆς βασιλείας μου, καὶ ἐπεχορηγήθη καὶ ἐπεβραβεύθη τῇ διαληφθείσῃ σεβασμῇ Μονῇ τοῦ Δοχειαρίου, ἀπολυθεὶς κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ παρόντος Σεπτεμβρίου μηνός, τῆς ἐνισταμένης ἐνάτης ἰνδικτιῶνος 80 τοῦ ἑξακισχλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἑξηκοστοῦ δ'. ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημήνατο κράτος.

Ἰω(άννης) ἐν Χ(ριστῷ) τῷ Θ(εῷ) πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων) ὁ Παλαιολόγος.

7.

**Ἔτερος χρυσόβουλλος λόγος τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος
Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου.**

Ὁ ὑπ' ἀριθ. 1 ΙΖ' χρυσόβουλλος οὗτος λόγος ἐγράφη τῇ 22 Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 6864 (μ. Χ. 1356) ἰνδ. θ') ἐπὶ μεμβράνης διαστάσεων 0,60×0,33. Διατηρεῖται δὲ ἄριστα καὶ ἡ γραφή ἐστὶ καθαρωτάτη· ὑπάρχει καὶ ἀντίγραφον ἐπὶ μεμβράνης λεπτῆς, διαστάσεων 0,69×0,24 ὑπὸ στοιχ. ΙΖ'.

† Οὐδὲν οὕτως ἴδιον πέφυκεν εἶναι τοῦ τὴν αὐτοκρατορικὴν ἀρχὴν περιεζωσμένου παρὰ Θεοῦ ὡς τὸ μετὰ φιλανθρωπίας καὶ γαληνότητος τὰς τῶν ὑπηκόων δεήσεις προσίεσθαι καὶ τούτοις ὀρέγειν χεῖρα τὴν δυνατὴν καὶ τὰ κατ' αἴτησιν ἐκπληροῦν, πολλῶν δὲ πλέον ἰδιαίτατον ἂν εἴη καὶ προσήκον τῷ βασιλεῖ, εὐμενῶς προσδέχεσθαι τὰς ἰκεσίας τῶν ἐπανηρημένων τὸν κατὰ Θεὸν βίον, καὶ ἀρετῇ καὶ ἀγαθοῖς τρόποις σεμνυνομένων καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ὑπερευχομένων ὀφειλομένως αὐτοῦ. Οὕτω γὰρ ἂν ἀμφοτέρωθεν ὁ τοῦ δικαίου διασώζοιτο λόγος· ὁμοῦ τε γὰρ οἱ σπουδαῖοι
10 καὶ θεοφιλεῖς ἄνδρες οὗτοι, καλῶς ταῖς εὐχαῖς διὰ τὸ ἀπερίσπαστον ἐπεκτείνεσθαι μέλλουσι τοῖς ἔμπροσθεν ὑπὲρ βασιλέως, καὶ αὐτὸς τὰ οἰκεία καὶ προσήκοντα τῇ βασιλικῇ περιοπῇ ἔχει ἂν φιλοτίμως ἀποπληροῦν καὶ ταύτη τὰς ἀμοιβὰς εὖ μάλα κατὰ τὴν πρόθεσιν ἀποδιδόναι τῷ προορίσαντι τοῦτον εἰς βασιλέα.

15 Ἐπεὶ τοίνυν οἱ ἐνασκούμενοι τῇ κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἁθῶ σεβασμῖα μονῆ τῇ εἰς ὄνομα τιμωμένη τῶν Τιμίων Ἀσωμάτων Δυνάμεων, καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Δοχειαρίου, ἀναδραμόντες εἰς τὴν βασιλείαν μου ἀνέφερον ὅτι πρόσεστι τῇ κατ' αὐτοὺς ταύτῃ μονῇ ἄνωθεν καὶ ἐκ μακρῶν τῶν χρόνων περὶ τὴν Καλαμαριὰν διὰ
20 παλαιγενῶν ἐγγράφων δικαιωμάτων γῆ γονικῆ, ἢ οὕτω πως ὀνομαζομένη Διαβολόκαμπος, ἐν ἣ κέκτηται καὶ σκάλαν, τὴν ἐπιλεγομένην Κόνιζαν, λαμβάνουσα ἐντεῦθεν καὶ τὰ ἀνήκοντα αὐτῇ δίκαια, κέκτηται ὁμοίως καὶ εἰς τὰ Μαριανὰ¹ τὴν ὅλην αὐτὴν χώραν μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς αὐτῆς, παροίκων, ἀμπελώνων, περιβόλων,

¹ Ἐν ἄλλοις ἐγγράφοις γράφεται «Ἁμαριανὰ», ὡς καὶ κατωτέρω.

ὕδρομύλωνας, μυλοστάσια δώδεκα κρατοῦντα τὸν ἐκεῖσε ποταμὸν 25
μέχρι τῆς τούμβης τῆς μεγίστης τοῦ Ἁγίου Μάμαντος· ὁμοίως καὶ
εἰς τὴν Ἐρμηλίαν γῆν γονικὴν, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐξ ἀγορασίας περιελ-
θοῦσαν αὐτῇ ἀπὸ τοῦ Συρμουρίνου, ὡσαύτως καὶ εἰς τὰς ἀμυγδα-
λέας ἐτέραν γῆν γονικὴν ἔνθεν τοι καὶ παρεκάλεσαν οἱ δηλωθέντες
μοναχοὶ κατὰ τὸ προσὸν τῇ Μονῇ ἄνωθεν δίκαιον ἐπιβραβευθῆναι 30
αὐτῇ χρυσόβουλλον τῆς βασιλείας μου ἐπὶ τῷ προσεῖναι τὰ εἰρη-
μένα ταύτη ὡς ἀφιερωμένα διὰ τῶν παλαιγενῶν δικαιωμάτων αὐτῶν.

Τὴν τούτων παράκλησιν εὐμενῶς προσδεξαμένη ἡ βασιλεία μου
τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον ἐπιχορηγεῖ καὶ ἐπιβραβεύει
αὐτοῖς, δι' οὗ θεσπίζει, προστάσσει καὶ διορίζεται ὡσάν κατὰ 35
τὰς περιλήψεις τῶν προσόντων δικαιωμάτων ταύτη δὴ τῇ σεβασμῇ
Μονῇ τοῦ Δοχειαρίου κατέχη αὐτὴ καὶ τὰ πρότερον ἄνωθεν καὶ ἐκ
μακρῶν τῶν χρόνων κατὰ τὸν ἀναγεγραμμένον τρόπον προσκεκυ-
ρωμένα καὶ ἀφιερωμένα αὐτῇ, ἥτοι τὴν γονικὴν γῆν τὴν ἐπιλεγομέ-
νην Διαβολόκαμπον καὶ τὴν ἐκεῖσε σκάλαν, τὴν Κόνιζαν, ἀπολαμ- 40
βάνουσα καὶ τὰ ἐντεῦθεν διαφέροντα δίκαια, ὁμοίως καὶ εἰς τὴν
Ἐρμηλίαν γονικὴν γῆν, ἔτι τε καὶ τὴν ἐξ ἀγορασίας περιελθοῦ-
σαν αὐτῇ ἀπὸ τοῦ Συρμουρίνου, ἔτι δὲ καὶ τὴν χώραν τῶν Ἀμαρι-
ανῶν μετὰ τῆς προνομεί(α)ς αὐτῆς δικαιωμάτων, ἀμπελώνων, περι-
βόλων, μύλωνα, γῆν τε χειρσαίαν καὶ ἀροτριουντ. ἀνενοχλήτως 45
πάντη καὶ ἀδιασειστώως μηδενὸς τῶν ἀπάντων, κἄν καὶ τις ἄρα καὶ
εἴ πειραθησομένων ἐπενεγεῖν αὐτῇ ἐπήρ(ε)ϊαν καὶ καταδυναστείαν
τινὰ ἢ τὸν τυχόντα διασεισῆιν. Τῇ γοῦν ἰσχύϊ καὶ δυνάμει τοῦ
παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς βασιλείας μου καθέξει καὶ
νεμηθήσεται τὸ μέρος τῆς τοιαύτης Μονῆς τὰ ἀνωτέρω κατὰ μέρος 50
εἰρημένα, καθὼς κατεῖχε ταῦτα καὶ πρότερον κατὰ τὰς περιλήψεις
τῶν προσόντων αὐτῇ ἐπὶ τούτοις εὐλόγων δικαιωμάτων, ἀρτίως
διορίζεται ἡ βασιλεία μου διὰ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου δρι-
σμοῦ αὐτῆς ἐπανασωθῆναι ταῦτα τῇ τοιαύτῃ Μονῇ, καὶ κατέχεσθαι
παρ' αὐτῆς ὡς καὶ τὸ πρότερον ἐπ(ε)ῖ εἰς τὴν περὶ τούτου 55
ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ ὁ παρὼν χρυσόβουλλος τῆς βασιλείας μου
καὶ ἐπεχορηγήθη, ἐπεβραβεύθη τῇ διαληφθείσῃ σεβασμῇ Μονῇ τοῦ
Δοχειαρίου ἀπολυθεὶς κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ παρόντος

Σεπτεμβρίου μηνὸς τῆς ἐνισταμένης ἐνάτης ἰνδικτιῶνος τοῦ ἑξακισ-
60 χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἑξηκοστοῦ δ'. ἔτους ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον
εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημῆγατο κράτος.

† Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτο-
κράτωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος.

8.

*Πρατήριον ἔγγραφον τῆς μεγάλης Δομεστικίσσης ᾿Αννης
Καντακουζηνῆς τῆς Παλαιολογίνας.*

(Ἀῦγουστος τοῦ ἔτους ρωπα' (=1373) ἰνδ. ια'.)

Τὸ ὑπ' ἀριθ. ΙΗ'. τοῦτο ἔγγραφον γέγραπται ἐπὶ χάρτου διαστάσεων
0,90×0,28. Ἐν πολλοῖς ἐστὶν ἐφθαρμένη ἀτυχῶς ἢ γραφή, ὡς καὶ ἡ ἐν
τέλει ὑπογραφή. Τὸ περὶ οὗ πρόκειται κτῆμα ἐν τοῖς Μαριανοῖς ἢ Ἀμαρια-
νοῖς ἐστὶ διάφορον τοῦ ἑξασφαλισθέντος ἐν τῇ αὐτῇ τοποθεσίᾳ διὰ τοῦ προ-
ειρημένου χρυσοβούλλου τοῦ Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου.

... πρᾶσιν στέργων καὶ συναινῶν αὐτῇ κατὰ πάντα, προέταξα
ἐνταῦθα ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου...
ὁ μέγας Δομέστικος.

*Ἡ μεγάλη Δομεστήκησα ᾿Ανα Καντακουζηνή
ἢ Παλαιολογίνα †*

5

Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύ-
ματος ᾿Αννα Καντακουζηνή Παλαιολογίνα ἡ μεγάλη Δομεστίκισσα
ἢ ἄνωθεν ὡς ὀραῖται οἰκειοχείροισι προτάξασα γράμμασι καὶ κάτω
ὁμοίως ὑποτάξαι ὀφείλουσα, τὸ παρὸν τῆς καθαρᾶς καὶ ἀπλῆς καὶ
10 ἀρραδιουργήτου πράσεως τοῦ δηλωθησομένου κτήματος ἐνυπόγρα-
φον ἔγγραφον τίθεμαι καὶ ποιῶ ἐκουσία βουλῇ καὶ αὐτοπροαιρέτῳ
γνώμῃ μετὰ καθολικοῦ Δεφενσίωνος πάσης τε ἄλλης... καὶ ἐπερω-
τήσεως πρὸς ὑμᾶς τοὺς ἐν τῇ Σεβασμίᾳ Βασιλικῇ καὶ ἁγιορειτικῇ
Μονῇ τῇ εἰς ὄνομα τιμωμένη τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν,
15 καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Δοχειαρίου ἐνασκουμένους τιμιωτάτους
καὶ ἁγίους πατέρας καὶ δι' ὑμῶν πρὸς ἅπαν τὸ τῆς τοιαύτης Μονῆς
πρόσωπόν τε καὶ μέρος, ὡς δηλωθήσεται ἡδη. Τὸ περὶ τὴν Καλα-

μαρίαν διακείμενον κτήμα, τὸ ὀνομαζόμενον Μαρνανά, ἣν μὲν ἄνωθεν καὶ ἐκ προγόνων διαφέρων ἐμ(ο)ὶ καὶ εἰς προῖκα δοθὲν καὶ ἀποκληρωθέν, ὥσπερ δὴ τοῖς ἄλλοις μου ἀδελφοῖς ἄλλα ἐκ τῶν 20 γονικῶν ἡμῶν κτημάτων ἀπεκληρώθησαν, πολλοῖς δὲ καὶ διαφόροις κομῶν κατείχετο παρ' ἡμῶν, ἕως καὶ πρὶν εἰρήνην ἦγε τὰ πράγματα, καὶ ἡ τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴ διετηρεῖτο ἀπὸ θεοῦ ἀνεπηρέαστος τε καὶ ἀστασίαστος· ἀφ' οὗ δὲ παραχωρήσει Θεοῦ, ἡ μὲν ἀρχὴ τῶν Ῥωμαίων εἰς γόνου πολλοῖς χρόνοις οὐκ ἴσχυσεν 25 ἀνανεῦσαι, γέγονε δὲ τὰ πάντα σχεδὸν ὑπὸ τὴν ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν καὶ δυναστείαν τῶν Σέρβων, ὑποκύπτει μὲν καὶ τὸ τοιοῦτον κτήμα τῇ δυναστείᾳ καὶ τοῖς ἀδίκους χερσίν ἀφανισμοῦ γίνεται. Ἐπανέρχεται δὲ μόλις μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τοῦτο ὑπὸ τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴν καὶ ἀποκαθίσταται πρὸς ἡμᾶς ἡ 30 τούτου δεσποτεία καὶ κυριότης, γυμνή τε καὶ ἔρημος τῶν ἐν αὐτῇ παρακαθημένων ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ἐσόδων ὥσπερ εἶχεν ἐκσυνάγειν καὶ ἣς εἶχε (πρότερον) κυριότητος καὶ δικαίας . . . ὠφελῆ(;) . . . ἐκ τούτου μὴ δ τὸ ἀρχαῖον ἀποκαταστήσαι, ἐζητοῦμεν ὅπως ἂν ἀποκαταστήσωμεν αὐτὸ εἰς τι μοναστήριον, δυνάμε- 35 νον σὺν Θεῷ βοηθῆσαι αὐτῷ, καὶ ἔχη τοῦτο τοῦ λοιποῦ κατὰ Δεσποτείαν ἀνθ' ἡμῶν αὐτῶν, καὶ λαβεῖν μὲν καὶ ἀπὸ τοῦ τιμήματος, ὅσον ἂν τάξωμεν καὶ συμβιβασθῶμεν, ἀφεῖναι δὲ καὶ τὸ πλεόν ὅσον περ ἐστὶν ἄξιον μνημοσύνου χάριν τῶν ψυχῶν τῶν ἁγίων μου αὐθεντῶν καὶ γονέων μου. Ἐπεὶ δὲ ὁ ἅγιός μου αὐθέντης, ὁ Μέγας 40 Δομέστικος, διάθεσιν καὶ πληροφορίαν πνευματικὴν ἔχων μεθ' ὑμῶν τῶν Δοχειαριτῶν ἐκοινώσατο τὰ περὶ τούτου, καὶ μετὰ πολλοὺς λόγους, τελευταῖον συνεβιβάσθη καὶ ἔταξεν, ἵνα, χάριν τοῦ τοιοῦτου κτήματος καὶ πάντων τῶν δικαίων αὐτοῦ, δοθῶσι πρὸς ἡμᾶς μόνᾳ ἑξακόσια ὑπέρπυρα, τὸ δὲ πλεόν καταλογισθῆ, ὡς 45 εἴρηται, (ὑπὲρ) τῶν ψυχῶν τῶν ἁγίων μου αὐθεντῶν τῶν γονέων μου, καὶ ἡμῶν αὐτῶν, ἰδοὺ περὶ τούτων ἀπάντων ἀναμαθοῦσα, στέρξασά τε καὶ καταδεξαμένη τὴν τοιαύτην συμβίβασιν καὶ κατάστασιν ὡς κατ' ἀμφοτέρα λυσιτελοῦσαν, τῷ τε βίῳ δηλαδὴ καὶ ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἐκουσιοθελῶς ἀποταξαμένη πάσῃ 50 νομικῇ βοηθείᾳ, πιπράσκω καὶ σωματικῶς ὑμῖν παραδίδωμι τὸ δια-

ληφθὲν κτῆμα τῶν Μαρριανῶν μετ' ἧς ἔχει πάσης γῆς, τῶν ἐν αὐτῇ
 παντοίων δένδρων, τῶν ἀγριαμπέλων, τῶν συνισταμένων ὑδρομου-
 λώνων, τῶν μυλοτοπίων, τοῦ ἐπὶ τῷ ὕδατι δικαίου, τῶν παροίκων
 55 τε καὶ προσκαθημένων, καὶ ὧν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς εἶχε παλαιῶν
 καὶ νέων προνομίων, δικαιωμάτων τε καὶ ἐτέρων παντοίων συν-
 ηθειῶν, τῆς νομῆς τε τῶν ζώων, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν πάντων τῶν προ-
 σόντων ἡμῖν δικαίων, μηδὲ βῆμα ποδὸς ἐμαυτῇ ἢ τινι τῶν τοῦ
 μέρους μου ἐξ αὐτοῦ παρυποκρατήσασα ἀλλὰ πάντων τὴν δεσπο-
 60 τεῖαν καὶ κυριότητα παραδοῦσα πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἔλαβον ἀφ' ὑμῶν
 τὰ εἰρημένα ἑξακόσια ὑπέρπυρα, διὰ Βενετικῶν Δουκᾶτων πραττο-
 μένων καὶ ἀψόγων, ιστώντων οὐγγίας ἑξακοσίας. Ἐπεὶ δὲ ἐντὸς τοῦ
 τοιούτου κτήματος ἦν μύλων παροικικός, οὐτινος ἢ δεσποτεία διέ-
 φερεν ἡμῖν, πρὸ ὀλίγου δέ, ἐλθόντες οἱ Βατοπεδινοὶ, ἤξιωσαν
 65 καὶ παρεκάλεσαν τὸν ἅγιόν μου αὐθέντην τὸν μέγαν Δομεστικόν,
 καὶ ἐγένετο πρὸς αὐτοὺς γράμμα, βεβαιῶν αὐτοῖς τὴν τοῦ μύλω-
 νος δεσποτεῖαν, λέγων περὶ τούτου ἐγὼ ἡ ἀληθῆς κυρία τοῦ πρά-
 γματος ὡς εἰ μὲν στέρξουσιν οἱ Βατοπεδινοὶ τὴν παροῦσαν πρᾶξιν
 70 καὶ διατηρήσουσιν αὐτοὺς ἀνενοχλήτους καὶ ἀδιασείστους περὶ τε
 πλησιασμοῦ καὶ ἐτέρου παντός, ὧν ἂν ἔχει τοῦτο γὰρ ἡμῖν ἢ
 σπουδὴ καὶ ἅπαν τὸ ζητούμενον, ἵνα ἔχη ἡ μονὴ τοῦ Δοχειαρίου τὸ
 διαπιπρασκόμενον πρὸς αὐτὴν παρ' ἡμῶν κτῆμα ὃν εἴρηται τρόπον
 εἰ δὲ πειραθῶσιν ἐπηρεάσαι αὐτοὺς καὶ ἀνακαλεῖσθαι πλησιασμόν,
 75 ἢ τι ἕτερον ἐξ αὐτῶν, ἵνα καὶ ἡ πρὸς αὐτοὺς δὴ τοὺς Βατοπεδινούς
 γενομένη πρᾶξις τοῦ μύλωνος ἀκυρωθῇ καὶ λάβωσι καὶ τὴν τούτου
 δεσποτεῖαν οἱ Δοχειαρίται τὸ ἡμέτερον ἔχοντες δίκαιον, καὶ δώσωσι
 πρὸς αὐτοὺς ὅσον ὑπὲρ τοῦ τοιούτου μύλωνος κατεβάλλοντο, εἰ γὰρ
 καὶ ὑπέγραψα ἐν τῷ γράμματι, ἀλλὰ ἀπατηθεῖσα καὶ συναρπα-
 80 γεῖσα τοῦτο ἐποίησα, οὐ διδαχθεῖσα παρὰ τινος οὐδὲ ἀναμα-
 θοῦσα ὥσπερ νῦν ἐδιδάχθην περὶ τῆς πράσεως, ἦν ἐκουσιοθελῶς
 ἀρτίως ποιῶσα καὶ μετὰ τῆς προσηκούσης διδαχῆς, ἄνω καὶ κάτω
 ταύτην ἐσημειωσάμην οἰκειοχείρως, συναινούντων μοι ἐπὶ τῇ
 τοιαύτῃ πρᾶξει καὶ συνευδοκούντων καὶ συμπραττόντων τοῦ τε
 85 ἁγίου μου αὐθέντου μεγάλου Δομεστικοῦ καὶ τῶν γνησίων παίδων

καὶ περιποθήτων ἡμῖν, τοῦ τε μεγάλου Πριμικηρίου κυρίου Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου καὶ τῆς Καντακουζηνῆς κυρίας Εὐδοκίας, ὥστε δὲ διὰ πάντων τὸ ἀσφαλὲς εἶναι καὶ βέβαιον... καὶ τοῦ πανιερωτάτου¹ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ὑπερίμου καὶ ἐξάρχου πάσης Θετταλίας κυρίου Δωροθέου, τὴν τοιαύτην ἐξεθέμην⁹⁰ διάπρασιν πρὸς ὑμᾶς καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς Μονήν, ἣτις καὶ ὀφείλει κατέχειν τὸ διαληφθὲν κτῆμα μετὰ τῶν ἀνωτέρω κατὰ μέρος διειλημμένων δικαίων καὶ προνομίων αὐτοῦ, κατὰ τελείαν δεσποτείαν καὶ ἀναφαίρετον κυριότητα ἔχουσα ἐξουσίαν πωλεῖν αὐτό, δωρεῖσθαι, ἀνταλλάττειν, προικοδοτεῖν καὶ τᾶλλα πάντα ποιεῖν ὅσα τε⁹⁵ αὐτῇ ἐστὶ βουλευτὰ καὶ ὅσα ἐκ τῶν θείων καὶ φιλευσεβῶν νόμων ἐφεῖται αὐτῇ ὡς τελεία καὶ ἀναμφιλέκτω αὐτῇ Δεσπότιδι, ἐμοῦ τῆς διαπιπρασκούσης μεταμέλεσθαι ἀπ' ἄρτι ὅπως μὴ ἰσχυούσης ἐπὶ τῇ παρούσῃ καθαρθῆ καὶ ἀπεριέργῳ διαπράσει, ἀλλ' ὀφειλούσης μᾶλλον στοιχεῖν διόλου πάσῃ τῇ περιλήψει αὐτῆς καὶ τῶν καθολικῶν² 100 αὐτῇ ποιεῖν δεφενσίωνα καὶ διατηρεῖν αὐτὴν ἀζήμιον καὶ ἀνενόχλητον ἀπὸ παντὸς τοῦ ἴσως εἰς ἐκνίκησιν τούτου χωρήσοντος... αὐτοῦ τῇ Μονῇ ἐνοχλήσοντος καὶ πάσης ἄλλης ἀναφυησομένης ἀγωγῆς καὶ ζητήσεως ὅθεν καὶ ἀποτασσομένη ἐκουσιοθελῶς σὺν τῷ μεταμέλῳ, τῇ πλάνῃ, τῇ βίᾳ, τῇ ἀνάγκῃ, τῇ συναρπαγῇ καὶ 105 ἀπάτῃ, τῇ περιγραφῇ καὶ παραγραφῇ, τῇ ἐγγράφῳ καὶ ἀγράφῳ ὑποσχέσει, τῇ τοῦ νόμου καὶ φάκτου ἀγνοίᾳ, τῇ χλευῇ, τῷ δελεασμῷ, τῇ ἰδιωτίδι, καὶ ἀγροικίᾳ, τῇ ραδιουργίᾳ, τῷ ὑπερθεματισμῷ... καὶ ὑπερδιπλασιασμῷ τοῦ τιμήματος... τῇ ἀνδρώδει ὑπεξουσιότητι καὶ τῷ βελλιδυνεῖφ δόγματι καὶ πάσῃ καὶ παντὸς³ 110 γία τε καὶ προφάσει, ὑπερωτῶμαι τῇ διαληφθείσῃ σεβασμίᾳ μονῇ καὶ παντὶ τῷ μέρει αὐτῆς, ὡς ἐὰν ἀπὸ τῆς ἄρτι, εἴτε ὡς ἐκ μεταμέλου τυχόν, εἴτε καὶ ἀπὸ ἄλλης τινὸς νομικῆς ἰσχύος καὶ βοηθείας, πειραθῶ ἀνατρέψαι τὸ παρὸν πρατήριον ἐγγραφον καὶ οὐ μᾶλλον

¹ Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην Πανιερωτάτος ἐλέγετο ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης καὶ οὐχὶ Παναγιώτατος, ὡς ἐκ τοῦ ἐγγράφου τούτου δηλοῦται.

² Ἐντὶ τῆς γενικῆς πληθυντικῆς ἔδει γραφῆναι αἰτιατικὴν ἐνικήν, ὡς καὶ κατωτέρω γράφεται.

³ Ἴσως παντοῖα δικαιολογία.

115 ποιῶ τῇ εἰρημένῃ Σεβασμίᾳ Μονῇ καὶ τῷ μέρει αὐτῆς καὶ τὸν καθολικὸν δεφενσιῶνα νομίμως καὶ διατηρῶ . . . ἀζήμιον τοῦ ἴσως εἰς ἐκνίκησιν τούτου χωρήσοντος καὶ πάσης ἄλλης ἀναφυησομένης αὐτῇ παρ' αὐτοῦ κατὰ τε ἀγωγῆς καὶ ζητήσεως, οὐ μόνον ἵνα μὴ εἰσακούωμαι ἐφ' οἷς ἂν ἴσως ἔχω λέγειν, ἀλλὰ σὺν τῇ διπλασίῳνι
 115 ἀντιστροφῇ τοῦ τιμήματος τῇ δόσει τε τῶν ἐπὶ βελτιώσει καὶ συστάσει τοῦ τοιοῦτου κτήματος καταβληθησομένων ἀπασῶν ἐξόδων, ζημιῶμαι καὶ χάριν προστίμου πρὸς αὐτήν καὶ αὖ . . . ἐρρωσθαι τὸ παρὸν πρατήριο ἐνυπόγραφον ἔγγραφον ἰσχύειν ὀφείλον καὶ ὡς πρακτικὸν σωματικῆς καὶ τοπικῆς παραδόσεως, ὅπερ καὶ
 120 ἐγράφη διὰ χειρὸς Ἰωάννου κληρ. τοῦ Σγουροπούλου, ἐκ προτροπῆς τοῦ οικείου τῷ κραταιῷ καὶ ἀγίῳ ἡμῶν αὐθέντη καὶ Βασιλεῖ Πρωτονοταρίου κυρίου ν τοῦ Σωτηριώτου μηνὶ Αὐγούστῳ Ἰνδικτιώνος ια'. ἔτους 709α^{ου} 1

Ἐπὶ τοῦ ὀπισθεν μέρους τοῦ ἐγγράφου τούτου εἰσὶ γεγραμμένα τὰ ἑξῆς :

Ἐπειδὴ ἐν τῷ ἐμπεριειλημμένῳ κτήματι τῶν Ἀμαριανῶν, ὅπερ
 125 διεπράθη πρὸς τὴν σεβασμίαν μονὴν τοῦ Δοχειαρίου ἔχει καὶ ἡ σεβασμία μονὴ τοῦ Βατοπεδίου ὑδρομύλωνα δωρηθέντα αὐτῇ πρὸ ὀλίγου παρὰ τοῦ μεγάλου Δομεστίκου, δι' ὃν δὴ μύλωνα εἶχε λογισμὸν ἢ μονὴ τοῦ Δοχειαρίου μήποτε εὖρη ὄχλησιν παρὰ τοῦ Βατοπεδίου, καὶ διὰ τοῦτο ἐδηλώθη παρ' αὐτῆς δὴ τῆς μονῆς
 130 τοῦ Βατοπεδίου διὰ γραφῆς μετὰ τὰ ἄλλα, ὅτι ἐπεὶ οὖν οὐκ ἔχομεν δίκαιον οὐδὲ ἐπὶ τῷ τυχόντι πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τοιοῦτῳ ἄρχοντι καὶ εὐγενεῖ, γράφομεν τῇ ἀντιλήψει σου ὅτι καλὸν μὲν ἦν νὰ ἰδυνάμεθα καὶ νὰ ἡγοράζαμεν τὸ τοιοῦτον ἀξιόλογον κτήμα ἰδὸν παρέχομεν ἐκουσίως καὶ μετὰ χαρᾶς μεγάλης τὴν καταδοχὴν
 135 καὶ συναίνεσιν ἡμῶν ἵνα πραθῇ παρὰ τῆς ἀντιλήψεώς σου, ἔνθα ἐστὶ αὐτῇ βουλευτὸν καὶ ὅπως μὴ ἐχόντων τινῶν τοῦ μέρους ἡμῶν ἄδειαν ἐνοχλῆσαι ἢ διασεῖσαι τινὶ ποτε περὶ τούτου τῇ ἐμπα-

1 Ἐν τῷ κτήματι τούτῳ ἡ Μονὴ ἀνήγειρε πύργον σφζόμενον μέχρι τοῦ νῦν καὶ ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν $\frac{\text{ΑΡΧ. Χ.}}{\text{Μ. Δ.}}$ ἦτοι μονὴ Δοχειαρίου. Βραδύτερον ἠρπάγη ὑπὸ Τούρκων, ὑπὸ τῶν διαδόχων τῶν ὁμοίων καὶ κατέχεται.

νεία τοῦ παρόντος ἡμῖν γράμματος μηνὶ Αὐγούστῳ ἰνδικτιῶνος ἑνδεκάτης ἐπεὶ τοίνυν οὕτω διελάμβανεν ἡ γραφή.

Ἔιχε δὲ ἐν τῷ τέλει καὶ ὑπογραφὰς Ἰωσήφ τοῦ δικαίων 140
κυρίου Γεροντίου, τοῦ Σκευοφύλακος κυρίου Ἰσαάκ, τῶν Ἱερομο-
μάχων, καὶ τοῦ κυρίου Κασσιανοῦ· ἐνεφανίσθη δὲ τῇ ἡμῶν μετριό-
τητι αὐτῆ τε ἡ γραφή καὶ ἡ ἐμπεριειλημμένη πρᾶσις καὶ ἐδεήθησαν
ἀμφοτέρω τὰ μέρη, ἤγουν καὶ τῆς Μονῆς τοῦ Δοχειαρίου καὶ
ἐπὶ γραφῆς τῆς ἡμῶν Μετριότητος εἰς ἐπιστηριγμὸν καὶ ἀσφάλειαν 145
τῶν γεγραμμένων. Ἡ Μετριότης ἡμῶν τῇ τούτων ὑπέβησα ἀξιώ-
σει, ἀνεγράφη εἰς βεβαίωσιν μὲν τῶν ἐμπεριειλημμένων ἀπάντων,
ἀνενοχλησίαν δὲ καὶ ἀσφάλειαν τῆς τοῦ Δοχειαρίου μονῆς μηνὶ
Αὐγούστῳ ἰνδικτιῶνος ἑνδεκάτης. *Ταπεινὸς Μητροπολίτης Θεσ-*
σαλονίκης (Δωρόθεος) ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν 150
αὐθεντοῦ καὶ Βασιλέως Δάσκαρις Μετοχίτης μαρτυρῶν ὑπέ-
γραψα ὁ μέγας χαρτουλάριος.

9

*Βασιλικὸν πρόσταγμα ἀνυπόγραφον καὶ ἀχρονολόγητον περὶ
κατοχῆς τοῦ κτήματος, τοῦ ὀνομαζομένου τὰ Ἄμαριανά,
ὑπὸ τῆς Μονῆς τοῦ Δοχειαρίου καὶ οὐχὶ τῆς τοῦ Ἄκαπνίου.*

(Ἦ ἔτους ἀδήλου, μηνὸς Φεβρουαρίου (;) ἰνδ. γ'.)

Τὸ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. ΚΖ'. πρόσταγμα γραφὲν ἐπὶ χάρτου διαστάσεων 0,30×0,30, καὶ ἀναφέρον, ὅτι καὶ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης «συνδιασκεψάμενος συνοδικῶς διέγνω καὶ ἀπεφάνητο κατέχεσθαι τὸ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενον κτῆμα παρὰ τῆς Μονῆς τοῦ Δοχειαρίου», ἀπελύθη ὑπὸ Ἰωάννου Ε'. τοῦ Παλαιολόγου, διότι ὁ Πατριάρχης Φιλόθεος κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ πατριαρχίαν (1364—1376) ἐποιήσατο τὴν εἰρημένην διάγνωσιν κατὰ μῆνα Ἰανουάριον ἰνδικτιῶνα ΙΓ'. τοῦ ἔτους 1375, ἐπειδὴ τῷ 1373 ἐπράθη αὐτὸ καὶ μετὰ δύο ἔτη «διεγεγνηθέντες οἱ μοναχοὶ τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Ἄκαπνίου, δι' ὄχλου ἐγένοντο αὐτοῖς (τοῖς Δοχειαρίταις) ἀπαιτοῦντες τὸ εἰρημένον κτῆμα καὶ προβαλλόμενοι πλησιασμοῦ ἔχειν ἐπ' αὐτῷ δίκαιον.»

† Ἐπεὶ ἀνγέχθη τῇ βασιλείᾳ μου ὡς ὁ περιπόθητος θεῖος αὐτοῦ μέγας Δομέστικος κύριος Δημήτριος ὁ Παλαιολόγος βουλη-

θείς ἐκποιήσασθαι τὸ κτῆμα αὐτοῦ τὸ καλούμενον Ἀμαριανά, καὶ
 εἰπὼν τοῦτο καὶ προσαναφωνησάμενος πρὸς πάντας τοὺς ἐπ' αὐτῷ
 5 πλησιασμοῦ δίκαιον ἔχοντας, οὐδείς προηρέθη ἔξωνήσασθαι τοῦ
 τοιούτου κτήματος αὐτοῦ ποσομένου εἰς δισχίλια ὑπέρπυρα καὶ
 ἐπέκεινα, καὶ δέδωκεν αὐτὸ κατὰ λόγον προσενέξεως καὶ προσ-
 κυρώσεως πρὸς τὴν σεβασμίαν Μονὴν τοῦ Δοχειαρίου, καὶ ἔλαβε
 μὲν ἕξ αὐτῆς ὑπέρπυρα μόνα ἑξακόσια, τὰ δὲ πλείονα ἀφήκε τοῖς
 μοναχοῖς τῆς αὐτῆς μονῆς ψυχικῆς ἕνεκεν σωτηρίας αὐτοῦ, ὃ δὴ
 10 κτῆμα καὶ παραλαβόντες οἱ τοῦ Δοχειαρίου μοναχοί, ἐπὶ τὸ κρεῖτ-
 τον αὐτὸ κατεσκεύασαν, πύργον τε ἐν αὐτῷ ἀνακτίσαντες καὶ ἄλλα
 ὅσα πρὸς ἀσφάλειαν ἐφορῶσιν αὐτοῦ κατὰ τὴν αὐτῶν δύναμιν
 σπουδάσαντες καὶ ποιήσαντες κατέχουσιν αὐτὸ ἤδη χρόνους δύο,
 ἀρτίως δὲ διεγερθέντες οἱ μοναχοὶ τῆς σεβασμίας Μονῆς τοῦ Ἀκα-
 15 πνίου, δι' ὄχλου ἐγένοντο αὐτοῖς, ἀπαιτοῦντες τὸ εἰρημένον κτῆμα,
 καὶ προβαλλόμενοι πλησιασμοῦ ἔχειν ἐπ' αὐτῷ δίκαιον, παρεπέμ-
 φθη δὲ ἤδη ἡ περὶ τούτου ψῆφός τε καὶ διάγνωσις πρὸς τὸν παν-
 αγιώτατόν μου Δεσπότην τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ὅς δὴ καὶ
 συνδιασκεψάμενος τὰ περὶ τούτου συνοδικῶς διέγνω καὶ ἀπεφή-
 20 νατο κατέχεσθαι τὸ κτῆμα παρὰ τῶν τῆς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου
 μοναχῶν, πρὸς οὓς καὶ παρέδωκεν αὐτὸ ὁ δηλώθεις περιπόθητος
 θεῖος τῆς βασιλείας μου μέγας Δομεστικός ὁ Παλαιολόγος κατὰ
 τὸν ἀνωτέρω δηλωθέντα τρόπον, καὶ ἐγεγόνει καὶ τιμία γραφὴ
 αὐτοῦ, ἣτινι τὰ τῆς ὑποθέσεως κατὰ μέρος ὡς ἐγένετο καὶ τὴν
 25 ἀρχὴν ἔχειν ἐμπεριεῖληπται, ἐδέησε δὲ ἀπολυθῆναι καὶ πρόσταγμα
 τῆς βασιλείας μου ἀσφαλείας ἕνεκα τῆς ἐντεῦθεν, ἡ βασιλεία μου
 τὸ παρὸν ἀπολύουσα πρόσταγμα, ἔχει θέλημα καὶ διορίζεται,
 ὡς εἴπερ ἔχοι τὸ πρᾶγμα οὕτως, κατέχουσιν οἱ μοναχοὶ τῆς τοῦ
 Δοχειαρίου σεβασμίας μονῆς τὸ διαληφθὲν κτῆμα τὰ Ἀμαριανά,
 30 καθὼς ἐξεδόθη καὶ παρεδόθη αὐτοῖς παρὰ τοῦ μεγάλου Δομεστικοῦ
 τοῦ Παλαιολόγου, καὶ νέμονται αὐτὸ ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιασειστως,
 μήτε παρὰ τῶν μοναχῶν τῆς τοῦ Ἀκαπνίου σεβασμίας Μονῆς μήτε
 μὴν παρ' ἐτέρου τινὸς τῶν ἀπάντων

35 διαληφθείσης τιμίας πατριαρχικῆς ἐγγράφου διαγνώσεως καὶ ὡς

δικαιοῦνται εὐλόγως ἐπ' αὐτῶ. Ἐπειδὴ τούτου χάριν ἐγένετο αὐτοῖς καὶ τὸ παρὸν τῆς βασιλείας μου πρόσταγμα.

Μηνὶ Φεβρουαρίῳ (;) ἰνδικτιῶνος Γ'.¹

10

**Χρυσόβουλλος λόγος Μανουὴλ Β' τοῦ Παλαιολόγου
περὶ τῶν Ἀμαριανῶν καὶ τῆς Ἐρμηλείας.**

(Ἔτους 6923 (=1415) ἀδήλου μηνὸς καὶ ἰνδικτιῶνος).

Τὸ ὑπ' ἀριθ. ΙΘ'. χρυσόβουλλον τοῦτο γραφὲν ἐπὶ χάρτου διαστάσεων 0,34×0,29 1/2 καὶ ἔχον δυσανάγνωστον ὑπογραφὴν, ἐπαλείψασαν καὶ τέσσαρας ἢ πέντε λέξεις, ἅς καὶ κατέστησε δυσαναγνώστους, ἀπελύθη ἀναντιρρήτως ὑπὸ Μανουὴλ Β' τοῦ Παλαιολόγου, ὡς ἐξάγεται ἔκ τε τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ καὶ τῆς χρονολογίας.

† Οἱ ἐνασκούμενοι τῇ σεβασμίᾳ μονῆ τοῦ Δοχειαρίου παραγε-
νόμενοι πρὸς τὴν βασιλείαν μου ἐν τῇ περιφανεῖ πόλει Θεσσαλο-
νίκῃ ἐνεφάνισαν πρόσταγμα γεγονὸς παρὰ τῆς βασιλείας μου πρὸ
χρόνων ἕξ κατὰ τὸν Ἰανουάριον τῆς β'. ἰνδίκτου, ὃ δὴ πρόσταγμα,
εἶχεν ἐπὶ λέξεως οὕτως· οἱ ἐνασκούμενοι τῇ Μονῇ Δοχειαρίου ἀνέ- 5
φεραν τῇ βασιλείᾳ μου ὅπως εἶχον τὰ Μαριανὰ ἐξωνησάμενοι
αὐτὰ ἀπὸ τῆς μεγάλης Δομεστικίσσης Παλαιολογίνας ἐκείνης ὡς
διαλαμβάνει τὸ περὶ τούτου παρ' αὐτῆς γενόμενον γράμμα, ὅπερ
καὶ ἐνεφανίσθη παρ' αὐτῶν τῇ βασιλείᾳ μου, ἐνεφάνισαν δὲ οἱ
αὐτοὶ καὶ πρόσταγμα τῆς βασιλείας μου, ὅπερ ἐπορίσαντο παρ' 10
αὐτῆς ἐπὶ τῇ κατοχῇ τῶν τοιούτων Ἀμαριανῶν καὶ ταῦτα ἐμφα-
νίσαντες δικαίωμα ἀνέφερον ὅπως κατέχοντες τὸ εἰρημένον
χωρίον τὰ Ἀμαριανὰ ὑπὸ τοῦ καιροῦ καὶ τῆς τῶν πραγμάτων
ἀνωμαλίας ἀφηρέθησαν αὐτὰ καὶ παρεκάλεσαν ἵνα ἀναδυνηθῶσι
καὶ πάλιν ἔχωσιν αὐτά. Ἡ βασιλεία μου γοῦν εὐμενῶς προσ- 15
δεξαμένη τὴν αὐτῶν παρακλήσιν ἔχει θέλημα καὶ διορίζεται διὰ
(τοῦ) παρόντος αὐτῆς προστάγματος, ἵνα ἡ εἰρημένη μονὴ τοῦ

¹ Εἶναι γνήσιον ἄρα γε; Ἀλλ' ἂν ἦ γνήσιον, διατί δὲν φέρει ὑπογραφὴν καὶ χρονολογίαν;

Δοχειαρίου ἔχη καὶ πάλιν ὡσπερ καὶ πρὶν ὄλον τὸ χωρίον τὰ εἰρημένα Ἀμαριανά· ἔχει ὁ λόγος οὕτως: οὐκ ἔστι περὶ τοῦ τέλους, 20 ὃ ἔδιδον εἰς τοὺς Τούρκους ὀνομαζόμενον παρ' ἐκείνοις χαράτζιν, ἀλλὰ διὰ τὴν παροικικὴν κτῆσιν, ὡσπερ εἶχον αὐτὴν καὶ πρὸ τῆς ἡμέρας τῶν Τούρκων. Τοῦτο μὲν οὖν διοριζόμεθα περὶ τῶν Ἀμαριανῶν. Τῆς δὲ Ἑρμηλείας ἵνα ἔχωσι τὸ ἡμισυ μέρος, τὸ δὲ ἡμισυ ἵνα ἔνι τοῦ δημοσίου, ὡς καὶ τὰ ἄλλα κτήματα τῶν Μονα- 25 στηρίων. Τοῦτου γὰρ χάριν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν πρόσταγμα τῆς βασιλείας μου, ἐν ἔτει ἑξακισχιλιοστῷ ἑννεακοσιοστῷ ἑπτακαϊδεκάτῳ.

Οὕτω μὲν διαλαμβάνει τὸ εἰρημένον πρόσταγμα τῆς βασιλείας μου, ἐπεὶ δὲ ἦν ἔν τισι μέρεσι διερωγὸς καὶ διαβεβρωμένον ὡς μόλις ἀναγινώσκεισθαι, παρεκάλεσαν οἱ εἰρημένοι μοναχοὶ ἵνα πορί- 30 σωνται ἕτερον ἀντ' ἐκείνου ἴσον ὄθεν καὶ κατὰ τὴν αὐτῶν παράκλησιν προσδεχθεῖσαν τὸ παρὸν ἴσον ἢ βασιλεία μου αὐτοῖς ἀπέλυσεν, ἵνα ἔχωσιν αὐτὸ εἰς τὰ ἑξῆς γεγονὸς ἐν ἔτει ἑξακισχιλιοστῷ ἑννεακοσιοστῷ εἰκοστῷ τρίτῳ.

11

Χρυσόβουλλος λόγος, δι' οὗ ἐξασφαλίζονται εἰς τὸν πανσέβαστον σεβαστὸν Δημήτριον τὸν Μουρῖνον τὸ ἐν Παφλαγονία χωρίον τοῦ Γογγύλη, τὸ περὶ τὸ θέμα Ὀπτιμάτων χωρίον Δέρκον, τὰ περὶ τὴν Θεσσαλονικὴν χωρία ἢ Ἑρμηλεία, τοῦ Κραββατᾶ καὶ ἢ Ἀντιγόνηα, ὃ περὶ τὴν Σθλάνιτζαν τόπος μετὰ τῶν πλανητῶν καὶ νομῶν αὐτοῦ καὶ τὸ ἐν τῇ νήσῳ Κασσανδρεία χειμάδιον μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ Παλαιοχωρίου.

(Ἀδήλου βασιλείας, μηνός, ἔτους καὶ ἰνδικτιῶνος).

Τὸ ὑπὸ στοιχεῖον Κ'. χρυσόβουλλον τοῦτο γραφὲν ἐπὶ χάρτου διαστάσεων 0,42×0,31 καὶ ὀλίγον ἐφθαρμένον ὃν ἀγνοοῦμεν ὑπὸ τίνος βασιλείας ἀπελύθη, ἐπεὶ καὶ ἡ ὑπογραφή καὶ ἡ χρονολογία κατέστησαν ἐξίτηλοι, καὶ ἑπτὰ σειραὶ ἐν τέλει καὶ ἀλλαγοῦ, ἔνθα τὰ ἀποσιωπητικά. Τὸ χρυσόβουλλον τοῦτο παρεδόθη τῇ μονῇ, ὅτε παρεδόθη αὐτῇ καὶ τὸ ἐν Κασσανδρεία χειμάδιον μετὰ τοῦ Παλαιοχωρίου, καὶ τοῦ ἐν Ἑρμηλεία χωρίου τοῦ Μουρῖνου. Ὁ χρυσόβουλλος οὗτος λόγος φαίνεται μοι χασματώδης καὶ δυσνόητος ἐν ἀρχῇ, ἀλλ' ἐγὼ οὕτως εὔρον καὶ ἀντέγραψα αὐτὸν ἐκ τοῦ πρωτοτύπου. Ἐν τῷ ἀρχεῖφ τῆς Μονῆς ὑπάρχει καὶ τὸ ὑπὸ στοιχεῖον ΚΑ'. χρυσόβουλλον,

γραφὴν ἐπὶ χάρτου διαστάσεων 0,44×0,28, ἀλλὰ λίαν ἐφθαρμένον, καὶ ἀντίγραφον τοῦτου χαρτῶν διαστάσεων 0,29×0,30 ἐπίσης ἐφθαρμένον, ὥστε μὴ ἀναγινώσκεισθαι τὴν ὑπογραφήν καὶ τὴν χρονολογίαν. Τὸ περιεχόμενον ἀναφέρεται εἰς τὴν κατοχὴν καὶ νομὴν ὄλων γενικῶς τῶν κτημάτων τῆς Μονῆς ὄθενδῆποτε καὶ ὅπωςδῆποτε προελθόντων αὐτῇ, ἄνευ ὅμως καὶ τῶν ὀνομάτων καὶ τοποθεσιῶν αὐτῶν. Ὁ χρυσόβουλλος οὗτος λόγος φαίνεται μοι χασματώδης καὶ δυσνόητος ἐν ἀρχῇ, ἀλλ' ἐγὼ οὕτως εὗρον καὶ ἀντέγραφα αὐτὸν ἐκ τοῦ πρωτοτύπου, μὴ πειραθεῖς διορθώσεις καὶ συμπληρώσεις.

† Οὐδὲν ἄρα οὕτω βασιλέως οἶδε ψυχὴν εἰς εὐποιάν διανιστᾶν καὶ πρὸς φιλοτίμους παρακαλεῖν δωρεὰς ὡς ἢ πρὸς αὐτὸν τοὺς αἰτοῦντας ἀσφαλεστάτη γνώμη καὶ εὐθυτάτη προαίρεσις. Πέφυκε γὰρ καὶ ἄλλως ὁ τὸ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς ἀποσώζειν καὶ τοῖς πράγμασιν αἰρούμενος ὄνομα, ἐξ ἑαυτοῦ καὶ ὀφείλει (;) ἀφ' 5 ἐστίας πρὸς τὸ εὐεργετεῖν διανίστασθαι σκοπούμενος ὡς ἐξὸν ἐκμιμίσασθαι τὸν τοῦτῳ διέπειν τὴν τοῦ κράτους ἀρχὴν ἐπιτρέψαντα ὁπόταν δὲ καὶ ὁ τὰ τῆς δεήσεως προβαλλόμενος ἐκ πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων τὸ τῆς ἐκεῖνης προτείνεται εὐλογον, πλέον δὲ καὶ τῆς ἥς καθ' ἑκάστην ἐκτρέφει πρὸς τὸν βασιλέα καρδιακῆς σχέσεως, ὄρμῃ 10 νικᾶν αὐτὸς ἑαυτὸν καὶ φιλοτιμότερος τῆς οἰκείας ἀναφαίνεσθαι τὸ δίκαιον αὐτὸ ὃ τὸ τῆς παρακλήσεως ἐμφαίνει εὐλογον δυσωπούμενος· ὅτι δὲ καὶ ἡ βασιλεία μου τοῦ ταύτην θεοῦ τῇ χάριτι βασιλεύσαντος καὶ πρὸς ἅπαν μὲν τὸ ὑπήκοον προνοεῖται συχνήν τὴν προμήθειαν ξύμπαντα ὡς οἶον ἐθέλουσα εὐποιεῖν 15 καὶ πρὸς τὴν ἐκάστου εὐνοίαν ἀντιμετρεῖν τὴν ἀντάμειψιν οἱ πειραθίντες λεγέτωσαν, πλὴν καὶ τῷ δικαίῳ νέμειν οἶδε συχνήν τὴν ῥοπήν καὶ τὸν πλάστην προτεινόμενον εὐνοίαν δαψιλεστέρα τῇ εὐμενείᾳ σπουδάζει κρατεῖν καὶ πίστεις τῶν εἰρημένων ἄλλοι τε πολλοί, οἷς ἢ τῆς ψυχῆς εἰλικρίνεια καὶ τὸ τοῦ τρόπου ἀρέμβαστον τὴν 20 ἔγγιστα χώραν τοῦ τῆς βασιλείας ὕψους ἀπένειμε, πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲ καὶ ὁ τῆς παρούσης ὑποθέσεως αἴτιος, ὁ πανσέβαστος σεβαστὸς οἰκεῖος τῇ βασιλείᾳ μου πρωτοβεστιαρίτης κύριος Δημήτριος ὁ Μουρῖνος, ἀνὴρ γὰρ οὗτος ἐκ τε τοῦ ζήλου, ὃν ἐν ταῖς ἐγκεχειρημέναις αὐτῷ διαφόροις παρὰ τῆς βασιλείας μου πολιτικαῖς ἀρχαῖς ἐν- 25

3. τὸν αἰτοῦντα 7. τούτῳ 12. Λέξις δυσανάγνωστος.

εδείξατο, καθ' ἑκάστην ἐπιδιδούσης αὐτῷ εὐνοίας καὶ
 διαθέσεως ἀπανταχοῦ παριστῶν τὸ πρὸς τὴν βασιλείαν μου
 εὖνουν εὐκρινέστατον, ὡς καὶ μηδὲν ἕτερον λογίζεσθαι τε καὶ
 πράττειν ἀποσκοπούμενος ὅτι μὴ ὁ τῇ βασιλείᾳ μου ὑπηρετοῦν καὶ
 30 θεραπεῦον καθέστηκε, τὰ μὲν εἰς ἑαυτὸν δευτέρου καὶ τοῦ τυχόντος
 λόγου τιθέμενος, ὅσα δὲ πρὸς τὴν τῆς ἀρχῆς ἀνατρέχειν οἶδε
 περιωπὴν ἐξιχνιάζων ταῦτα καὶ πρὸς τὴν τούτων συντήρησιν καὶ
 τὴν ψυχὴν αὐτὴν προιέμενος. Τοῖνυν καὶ διὰ ταῦτα τῆς εὐγνωμοσύ-
 νης καὶ τῆς τῶν τρόπων εὐθύτητος ἀνταμειβομένη τοῦτον ἡ βασι-
 35 λεία μου καὶ ἐν ἄλλῳ τὰ τῆς αἰτήσεως αὐτῷ κατὰ γνώμην προ-
 ἤνεγκεν, οὐχ' ἦτιον δὲ καὶ εἰς ἣν ἀρτίως προὔτεινεν αἴτησιν εὔρον
 ἐκ τοῦ σχεδὸν ἐφεπομένην καὶ τὴν τελείωσιν. Ἐπεὶ τοῖνυν ὁ τοιοῦ-
 τος πανσέβαστος σεβαστὸς οἰκεῖος τῇ βασιλείᾳ μου πρωτοβεστιαρί-
 τος κύριος Δημήτριος ὁ Μουρίνος παρεκλήτευσεν τὴν βασιλείαν μου
 40 χρυσοβούλλου λόγου ταύτης τυχεῖν εἰς ἅπερ κέκτηται ἀπὸ δωρεᾶς
 τῆς βασιλείας μου, ἥτοι τὸ εἰς τὴν Παφλαγονίαν χωρίον τὸ λεγόμε-
 νον τοῦ Γογγύλη, ὅπερ παρεδόθη αὐτῷ παρὰ τοῦ προκατημένου
 ἐκείνου τοῦ Παναρέτιου εἰς ποσότητα ὑπερπύρων διακοσίων, τὸ περὶ
 τὸ θέμα Ὀπτιμάτων χωρίον τὸ λεγόμενον Δέρκον, ὅπερ ἔχει διὰ
 45 προστάγματος τῆς βασιλείας μου ὁ δὴ καὶ περιίσταται εἰς ὑπέρ-
 πυρα διακόσια δύο, τὸ περὶ τὴν Θεσσαλονίκην χωρίον τὸ λεγόμε-
 νον Ἐρμήλειαν, τὸ παραδοθὲν αὐτῷ παρὰ τοῦ Φραγγοπούλου εἰς
 ὑπέρπυρα διακόσια δεκαπέντε, τὸ ἕτερον χωρίον αὐτοῦ περὶ τὴν
 Θεσσαλονίκην διακείμενον, τὸ καὶ καλούμενον τοῦ Κραββατᾶ, ὅπερ
 50 καὶ αὐτὸ παρεδόθη αὐτῷ παρὰ τοῦ τοιοῦτου Φραγγοπούλου εἰς
 ὑπέρπυρα ἑκατὸν ἑννέα, τὸ ἕτερον χωρίον αὐτοῦ τὸ περὶ τὴν Θεσ-
 σαλονίκην διακείμενον καὶ ὀνομαζόμενον ἡ Ἀντιγόχεια, ὅπερ παρε-
 δόθη αὐτῷ παρὰ τοῦ Κεραμέως εἰς ποσότητα ὑπερπύρων ἑκατὸν
 55 τεσσάρων, καὶ τὸν περὶ τὴν Σθλάνιτζαν τόπον μετὰ τῶν διαφερόν-
 των αὐτῷ ἐκεῖθεν πλανητῶν καὶ νομῶν, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ ἐν τῇ νήσῳ
 Κασσινδρεία χειμαδίον μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ παλαιοχωρίου, ὅπερ κατέ-
 χει δι' ὄρισμον τῆς βασιλείας μου εἰς τὸ κατέχειν ταῦτα ἀνεό-
 χλητά τε καὶ ἀδιάσειστα καὶ βελ(τιοῦν καὶ συνιστᾶν), εἴτι ἄρα καὶ
 βούλεται ἀφορῶν εἰς σύστασιν καὶ βελτίωσιν αὐτῶν, ἡ βασιλεία

μου ἐπιβραβεύει αὐτῷ τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον 60
αὐτῆς, δι' οὗ προστάσσει καὶ διορίζεται (κατέχειν) τὸν πανσέβαστον
σεβαστὸν οἰκεῖον τῆ βασιλείᾳ μου πρωτοβεστιαρίτην κύριον Δημή-
τριον τὸν Μουρίνον, τὰ εἰρημένα ἦτοι τὸ περὶ τὴν Παφλαγονίαν
χωρίον τὸ ἐπιλεγόμενον τοῦ Γογγύλη, ὅπερ παρεδόθη αὐτῷ παρὰ
τοῦ προκαθημένου ἐκείνου τοῦ Παναρέτου εἰς ὑπέρπυρα διακόσια, 65
τὸ περὶ τὸ θέμα τῶν Ὀπιμιάτων χωρίον τὸ λεγόμενον Δέρκον, ὅπερ
ἔχει διὰ προστάγματος τῆς βασιλείας μου, ὃ δὴ καὶ περιίσταται εἰς
ὑπέρπυρα διακόσια δύο, τὸ περὶ τὴν Θεσσαλονίκην χωρίον, τὸ
λεγόμενον Ἐρμήλειαν, τὸ παραδοθὲν αὐτῷ παρὰ τοῦ Φραγγοπού-
λου εἰς ὑπέρπυρα διακόσια δεκαπέντε, τὸ ἕτερον χωρίον αὐτοῦ τὸ 70
περὶ τὴν Θεσσαλονίκην διακείμενον τὸ καὶ καλούμενον τοῦ Κραβ-
βατᾶ, ὅπερ καὶ αὐτὸ παρεδόθη πρὸς αὐτὸν παρὰ τοῦ τοιοῦτου Φραγ-
γοπούλου εἰς ὑπέρπυρα ἑκατὸν ἑννέα, τὸ περὶ τὴν Θεσσαλονίκην
ἕτερον χωρίον αὐτοῦ τὸ ἐπιλεγόμενον ἢ Ἀντιγόνηα, ὅπερ παρε-
δόθη αὐτῷ παρὰ τοῦ Κεραμέως εἰς ὑπέρπυρα ἑκατὸν τέσσαρα, καὶ 75
τὸν περὶ τὴν Σθλάνιτζαν τόπον μετὰ τῶν διαφερόντων αὐτῷ ἐκείσε
πλανητῶν καὶ νομῶν ἔτι τε καὶ τὸ ἐν τῇ νήσῳ Κασσανδρεία χειμα-
δίων μετὰ τοῦ ἐν αὐτῇ παλαιοχωρίου, ὅπερ ἔχει δι' ὀρισμοῦ τῆς
βασιλείας μου, καὶ κεκτῆσθαι ταῦτα, καθὼς εὐρίσκεται μέχρι τῆς
σήμερον κατέχων τε καὶ νεμόμενος καὶ νέμεσθαι αὐτὰ ἀναφαιρέτως, 80
ἀδιασειστως καὶ ἔξω πάσης καὶ παντοίας δημοσιακῆς ἐπηρείας καὶ
συζητήσεως, ἄνευ μέντοιγε μόνης τῆς καστροκτισίας καὶ τῆς κατερ-
γοκτισίας ὡς ταῦτα μόνα ὀφειλόντων τῶν κτημάτων ἐπιδιδόναι
πρὸς τὸ μέρος τοῦ δημοσίου, καθὼς καὶ τὰ ἕτερα προσωπικὰ κτή-
ματα συνιστᾷν τε καὶ βελτιοῦν αὐτὰ καὶ ποιεῖν ἐπ' αὐτοῖς εἴτι ἄρα 85
καὶ βούλεται ἀφορῶν εἰς σύστασιν καὶ βελτίωσιν αὐτῶν, ὡς κατέ-
χων ταῦτα διὰ χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας μου, καὶ ὡς ἔχων ἐπ'
ἀδείας παραπέμπειν αὐτὰ καὶ πρὸς τοὺς ἐξ ὀσφύος γνησίους παῖδας
καὶ κληρονόμους αὐτοῦ καὶ θείοις καὶ ἱεροῖς οἴκοις ἀφιερῶν καὶ
πιπράσκειν ταῦτα, εἴπερ δεήσῃε. 90

Τοίνυν καὶ καθέξει τὰ δηλωθέντα κτήματα ὃ δηλωθεὶς πανσέ-
βαστος σεβαστὸς πρωτοβεστιαρίτης κύριος Δημήτριος ὃ Μου-
ρίνος, καθὼς εὐρίσκεται

Ἄρχ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΤΕΝΑΣ